

Roman LEŠEK

osebnost mojega kraja

(raziskovalna naloga – zgodovina, biografija)

Avtorici:

Nika ROŠ, 7.b

Ivanka ŽABERL, 7.b

Mentorica:

Jana DRAKSLEK, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, marec 2017

KAZALO

	stran
KAZALO SLIK	3
POVZETEK	5
UVOD	6
OTROŠTVO	7
ŠOLANJE	16
ŠPORTNA POT	19
SLUŽBOVANJE	47
DRUŽINA	52
POKOJ	58
NAGRADE IN PRIZNANJA	63
DRUGI O ROMANU LEŠEKU	68
ZAKLJUČEK	74
ZAHVALA	75
VIRI IN LITERATURA	76
PRILOGA 1	77

KAZALO SLIK

slika številka

1	ROMAN LEŠEK (2012)
2	RAZISKOVALKI NA OBISKU PRI g. ROMANU LEŠKU (2016)
3	MATI IN OČE PRI DELAVSKEM MEŠANEM PEVSKEM ZBORU (1927)
4	TELOVADNICA SOKOLOV V GABERJU PRI CELJU (?)
5	SPOMIN NA PRIREDITEV V VRTCU V ČASU NEMŠKE OKUPACIJE (1942)
6	POGOSTITEV ZA NASTOPAJOČE PO PRIREDITVI V VRTCU (1942)
7	ZAPIS NA FOTOGRAFIJI S PRIREDITVE V VRTCU V ČASU OKUPACIJE (1942)
8	SLAVA IN ROMAN LEŠEK S PRIJATELJI NA TRAVNIKU ZA DOMAČO HIŠO (1943 ?)
9	LEŠEKOV OTROCI V CENTRU GABERJA (1943)
10	TELOVADNA VRSTA PARTIZNANA GABERJE MED VADBO NA GREDI; V OZADJU JE HIŠA, V KATERI JE STANOVALA DRUŽINA LEŠEK (?)
11	GABRSKA KLAPA PRED ODHODOM NA CELJSKO KOČO (1952)
12	ROMAN LEŠEK IN TINE ŠROT S PRIJATELJI NA TRAVNIKU ZA LIPO (1949)
13	BODOČI VRHUNSKI ŠPORTNIKI NA DOMAČEM TRAVNIKU (1952)
14	MED SKOKOM S HMELJEVKO NA GABRSKEM STADIONU (1947)
15	DRUŽINA LEŠEK (1953)
16	V OTROŠKI KOLONIJI V BAKARCU (1947)
17	ROMANOV RAZRED V NIŽJI GIMNAZIJI (1949)
18	NA ELEKTROGOSPODARSKI ŠOLI V MARIBORU (1954)
19	MED POČITNIŠKIM DELOM V CINKARNI CELJE (1954)
20	S SOŠTUDENTI NA VŠTK (1958)
21	MED TELOVADNIM NASTOPOM NA TEČAJU SMUČANJA V KRANJSKI GORI (1960)
22	KOŠARKARSKA EKIPA NA DVORIŠČU II. OŠ CELJE (1953)
23	KOŠARKARSKA EKIPA CELJA (1957)
24	KOŠARKARSKI PRIJATELJI (1956)
25	PRENOVLJENI STADION Z LESENO TRIBUNO (1964)
26	TEKMOVALIŠČE ZA SKOK S PALICO NA CELJSKEM STADIONU (1958)
27	TEHNIKA SKAKANJA S PALICO (www.kimballm7.com)
28	USPEŠNO ČEZ LETVICO NA VIŠINI 355 CENTIMETROV (1954)
29	OPREMA JE BILA SKROMNA, NA ZALETIŠČU PA LEŠ (1957)
30	410 CM JE BILO TOKRAT ŠE PREVISOKO (1955)
31	MARMORNI STADION PANATHINAIKO V ATENAH (razglednica)
32	S SOTEKMOVALCI NA MARMORNEM STADIONU V ATENAH (1955)
33	DVORANSKO TEKMOVANJE V CERKVI SV. JOŽEFA V LJUBLJANI (1956)
34	MED PRIPRAVAMI V LOGARSKI DOLINI (1957)
35	MED ZIMSKIM TRENINGOM (1957)
36	MED REKORDNIM SKOKOM (433 cm) (1957)
37	TELEGRAM S ČESTITKAMI STAREGA REKORDERJA (1957)
38	TAKOLE JE MLADEGA REKORDERJA UPODOBIL KARIKATURIST B. PEČAR (?)
39	REKORDNI SKOK V MARIBORU (1958)
40	ZMAGOVALNI SKOK NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V BEOGRADU (1958)
41	AKREDITACIJSKA IZKAZNICA NA EVROPSKEM PRVENSTVU V STOCKHOLMU (1958)
42	ROMAN POZIRA NA MOTORJU, KI GA JE DOBIL ZA NAGRADO (1958)
43	ROMANOV PRISTANEK NA ŽAGOVINI (1958)
44	NA RAZPOTJU – AMERIKA ALI DRUŽINA (1958)
45	NA OTVORITVENI SLOVESNOSTI V ALEKSANDRIJI (1959)
46	MED OGLEDOM SFINGE V GIZI (1959)
47	MED TEKOM NA 100 METROV (1957)
48	MED REKORDNIM SKOKOM V DALJINO (1959)
49	TEK ČEZ OVIRE (1957)
50	MED USPEŠNO PREDAJO STANKU LORGERJU; ŠTAFETA 4 x 100 m (1959)
51	URA, KI JO JE DOBIL ZA NAGRADO V DORTMUNDU 1960 (2017)
52	ANKETIRANI OLIMPIJCI (1960)
53	ROMAN S TRENERJEM FEDORJEM GRADIŠNIKOM NA OI V RIMU (1960)
54	PRIMERJAVA SKOKOV Z RAZLIČNIMA PALICAMA
55	NAGRADA ZA PRVO MESTO IN IZBOLJŠAN DRŽAVNI REKORD (1963)

56 EDEN OD USPEŠNIH NASTOPOV ZA DRŽAVNO REPREZENTANCO (1963)
 57 ŠTUDIJSKI POSNETEK SKOKA V SLOVITI MADISON SQUARE GARDEN (1964)
 58 ČASOPISNI IZREZEK IZ AMERIŠKEGA ČASOPISA (1964)
 59 MED OPAZOVANJEM SKOKA KOLEGA ARAPOVIČA (1964)
 60 MED REKORDNIM SKOKOM (1964)
 61 SREČNO, CELJSKI OLIMPIJCI! (1964)
 62 IZ PREDSTAVITVENEGA KATALOGA UDELEŽENCEV OI V TOKIU (2017)
 63 ZNAČKA UDELEŽENCA OLIMPIJSKIH IGER V TOKIU (2017)
 64 MED SVEČANO VEČERJO NA OI V TOKIU (1964)
 65 CELJSKI OLIMPIJEC V OČEH KARIKATURISTA (1964)
 66 NEUSPEŠEN NAPAD NA NOV DRŽAVNI REKORD (1972)
 67 JUGOSLOVANSKI DEL EKIPE BALKANA NA DVOBOJU S SKANDINAVIJO (1957)
 68 KOLEKTIV OŠ FRANJA VRUNČA CELJE (1961)
 69 UDARNIŠKO UREJANJE ATLETSKE STEZE NA ŠOLSKEM DVORIŠČU (1963)
 70 KOLEKTIV IV. OŠ CELJE (1972)
 71 ROMANOVI MLADI UPI (1976)
 72 TRENERJEVE ČESTITKE MIRU KOCUVANU OB ZMAGI NA 60 m V DVORANI (1971)
 73 S ŠOLSKO EKIPO NA ATLETSKEM STADIONU (1977)
 74 ROMANOV NAJLJUBŠI RAZRED (1985)
 75 ROMANOVA USPEŠNA ATLETSKA EKIPI (1979)
 76 ROMAN NA TRAVNIKU PRED DOMAČO HIŠO (1953)
 77 ROMAN Z OČETOM (1962)
 78 Z BRATOM IN SESTRAMI NA DRUŽINSKEM SREČANJU (1990)
 79 POROČNA SLIKA (1960)
 80 NA STADIONU S SINOM SIMONOM (1963)
 81 ROMAN S SINOVOMA NA PAGU (1965)
 82 POROČNA SLIKA (1979)
 83 SIN ROMAN (okrog 1988)
 84 KUHANJE ŽGANJA S SINOM SAMOM (1990)
 85 POROČNA SLIKA (1992)
 86 STREJŠA SINOVA Z ŽENAMA NA PRAZNOVANJU IDINE ŠESTDESETLETNICE (2010)
 87 ČASOMERILCI NA SODNIŠKEM STOLPU (1972)
 88 Z OTVORITVENE SLOVESNOSTI (1996)
 89 EKIPI KLADIVARJA, KI SE JE UVRSTILA V EVROPSKO SUPERLIGO (1999)
 90 GABRSKA KLAPA PO 65 LETIH NA STAREM IGRIŠČU (2015)
 91 NA ENEM OD VSAKOLETNIH PRIJETNIH SREČANJ GABRSKE KLAPE (2016)
 92 POGED IZ ROMANOVE DNEVNE SOBE NA VIKENDU (2017)
 93 ROMANOV REVIR (2015)
 94 EKIPI NEDELJSKIH NOGOMETAŠEV (2015)
 95 TUDI ZIMSKE RAZMERE NISO OVIRA ZA IGRO Z ŽOGO (2015)
 96 ŠE VEDNO ODLIČEN »DRIBLER«
 97 DEL MEDALJ, OSVOJENIH NA NAJVEČJIH TEKMOVANJIH
 98 ZLATA MEDALJA ZA PRVAKA NA SREDOZEMSKIH IGRAH LETA 1963
 99 POTRDILO O DRŽAVNEM ODLIKOVANJU
 100 RED DELA Z ZLATIM VENCEM
 101 BLOUDKOVA PLAKETA
 102 OBČINSKO PRIZNANJE
 103 NA SPREJEMU PRI ŽUPANU (1964)
 104 PRIZNANJE – BLOUDKOVA NAGRADA
 105 PREJEMNIKI BLOUDKOVIH NAGRAD (1992)
 106 ENA OD RAZISKOVALK MED OGLEDOM RAZSTAVE CELJSKI OLIMPIJCI (2017)

POVZETEK

Roman Lešek se je rodil v Gaberju pri Celju, kjer se je, kot bosonogi fantič, tako v telovadnici Partizana, kot na improviziranem domačem športnem igrišču, kalil v številnih športnih panogah. Med orodno telovadbo, košarko in atletiko je zmagala atletika. Čeprav je bil uspešen v več disciplinah, se je odločil za skok s palico, ki ga je očaral že v rani mladosti. Z marljivim delom in vztrajnostjo je skakal vedno višje in nizal uspeh za uspehom. Že kot mladinec je postal absolutni državni prvak (v Jugoslaviji) in svoj državni rekord izboljšal kar štirinajstkrat. Dvakrat je bil udeleženec olimpijskih iger, osvojil je več medalj na balkanskih igrah in leta 1963 postal prvak na sredozemskih igrah. Dvakrat je nastopil za reprezentanco Balkana v dvoboju s Skandinavijo. S svojim rekordom 491 centimetrov je posegel v sam svetovni vrh tedanjih skakalcev s palico. Zato ni čudno, da je eden največjih slovenskih olimpijcev, gospod Miroslav Cerar, ob neki priložnosti dejal: »Če bi imel današnje orodje, bi bil on Sergej Bubka, tak potencial je bil.«

Svoje znanje je prenašal na mladi rod, saj je, tako kot trener pri AD Kladivar kot tudi kot športni pedagog, za atletiko, predvsem pa za skok s palico, navduševal številne mlade športnike.

slika 1: ROMAN LEŠEK

(leta 2012; na stadionu ob modernem skakališču; fotografija je last g. Romana Leška)

UVOD

Letos sva se tudi midve odločili, da izdelava raziskovalno nalogo. Ko se je bilo potrebno odločiti za temo, sva bili v dvomih, saj se nisva mogli odločiti, kaj naj raziskujeva.

Na pomoč nama je priskočila najina mentorica, ki nama je predlagala, da raziščeva in predstaviva življenjsko zgodbo g. Romana Leška – Celjana, ki je s športnimi uspehi krojil atletske vrhove.

Ideja se nama je zdela zanimiva, zato sva se odločili, da se lotiva dela.

Po uvodnih formalnostih, ki jih je opravila najina mentorica, sva se tudi midve odpravili v akcijo. Pri najinem delu sva se seznanili z različnimi metodami raziskovalnega dela, kot so: anketiranje in intervjuvanje, zbiranje in urejanje literature in slikovnega materiala, fotografiranje, delo z računalnikom in obdelava anketnih vprašalnikov.

Predpostavili sva:

- da je s svojimi športnimi uspehi prispeval pomemben delež pri razvoju celjske, pa tudi slovenske atletike in poskrbel za prepoznavnost naše domovine v svetu,
- da ga Celjani slabo poznajo,
- da je dovolj pomemben Celjan, da si zasluži predstavitev v raziskovalni nalogi Osebnost mojega kraja.

Prebiranje časopisnih člankov, intervjuji, predvsem pa osebno srečanje z g. Romanom Leškom, so naju navdušili, saj sva spoznavali življenje športnika, ki se je iz skromnih razmer, s trdno voljo in marljivim delom, povzpel med najboljše slovenske in jugoslovanske športnike.

Nekaj manjših težav sva imeli pri prebiranju časopisnih člankov, ki niso bili datirani, zato sva morali več brskati po digitalni knjižnici.

Ob koncu sva ugotovili, da je bila najina odločitev, da kot osebnost mojega kraja predstaviva g. Romana Leška, pravilna, saj je v svojem obdobju krojil vrh jugoslovanskega skoka ob palici ter ime naše domovine ponesel tudi daleč v svet.

Veseli sva, da sva ga spoznali, da sva spoznali njegovo uspešno športno pot in da lahko prav letos, ko bo g. Lešek praznoval svojo osemdesetletnico, njegovo zgodbo predstaviva tudi vam.

slika 2: RAZISKOVALKI NA OBISKU PRI g. ROMANU LEŠKU
(leta 2016; fotografija je last raziskovalk)

OTROŠTVO

Roman Lešek se je rodil 7. avgusta 1937 v Celju kot sedmi od desetih otrok Marije, rojene Lampret, in Simona Leška. Oče Simon je bil doma iz Svetine nad Štorami. Zaposlen je bil v Cinkarni Celje. Mati Marija je bila iz Socke pri Novi Cerкви. Oba sta rada prepevala in se ukvarjala s telovadbo. Srečevala sta se v telovadnici športnega društva Sokol v Gaberju pri Celju, kjer so, poleg organiziranih telovadnih vaj, organizirali tudi plese in na pevskih vajah Mešanega pevskega zbora pri društvu Naprej, ki se je leta 1927 preimenovalo v Delavsko prosvetno društvo Svoboda Celje. Med mladima je preskočila iskrica in leta 1927 sta se poročila ter si ustvarila družino v Tovarniški ulici v Gaberju.

slika 3: MATI IN OČE PRI DELAVSKEM MEŠANEM PEVSKEM ZBORU
(leta 1927; Gaberje; lastnica fotografije je gospa Slava Jezernik, Romanova sestra)

V zakonu se jima je rodilo deset otrok: leta 1928 sin Karli, leta 1929 hči Slava, leta 1930 hči Marjanca, ki je zaradi bolezni umrla leta 1935, leta 1932 hči Veronika, ki je umrla leta 1948 zaradi levkemije, leta 1933 hči Anka, leta 1935 hči Milena, leta 1937 sin Roman, leta 1941 dvojčka Simon in Marija, ki sta umrla že kot dojenčka (Simon že decembra leta 1941, Marija pa februarja leta 1942) in leta 1945 še hči Rosvita.

Oče je delal v topilnici cinka, imenovani šmelc, v tovarni Cinkarna. Mati je bila gospodinja in je skrbela za številno družino.

Oče je okrog leta 1939 odšel kot inštruktor v Španijo (v mesto Bilbao ob Biskajskem zalivu). Cinkarna je v Španiji odprla nov obrat in oče Simon je odšel tja, da bi nove delavce uvajal v delo. Družina je bila na očeta zaradi tega zelo ponosna. Mati je med tem doma sama skrbela za dom in za družino. Očetovo plačo je dobivala v Cinkarni v Celju.

Živel so skromno, a niso čutili pomanjkanja. Roman se spominja, da so pogosto jedli kavo divko in kruh. Oče je domov prinašal mleko, ki ga je v tovarni dobival za malico. Doma so imeli tudi vrt, kjer je mati pridno pridelovala zelenjavo. Veliko pa so dobili tudi od sorodnikov s Svetine in iz Socke. Sami pa so redili tudi zajce in kokoši.

Doma so veliko prepevali, predvsem ob praznikih. Najraje so imeli pesem Slovenka sem, Slovenka čem ostati Roman petja ni imel najraje, ampak je raje deklamiral.

Da so si pripravili lepe praznike, so se pogosto pripravljali več tednov. Sestra Slava se spominja, da so okraske za božično drevesce izdelovali sami. Skrbno so jih zavijali v svetleč papir in z njimi okrasil drevesce. Roman je najbolj užival, ko je okraske lahko jedel. Mati je poskrbela, da so se lahko ob praznični večerji tudi posladkali, saj je ob božiču spekla po štiri potice.

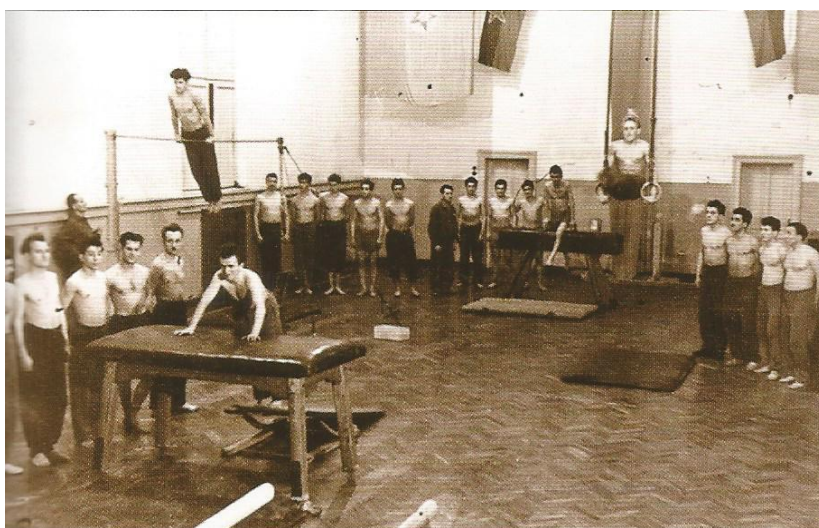
Pri dveh letih so Romana prvič peljali k Miklavžu, ki jih je obiskal v telovadnici v Gaberju. Za vedno si je zapomnil, da je Miklavž prinesel čokolado, ki je običajno niso imeli na zalogi. Poleg čokolade jih je obdaril tudi s keksi in orehi. Vsa darila so priskrbeli v tovarnah Cinkarna Celje in Westnova tovarna emajlirane posode, saj so v naselju Gaberje živeli predvsem delavci omenjenih tovarn. Obe tovarni sta poskrbeli tudi za brezplačno vadbo v sokolski telovadnici v Gaberju (kasneje Partizan Gaberje).

Oba starša sta bila dobra športnika. Oče je igral nogomet pri Olimpu, mati pa je igrala hazeno – predhodnico današnjega rokometu, ki so jo igrale predvsem ženske.

Ljubezen do športa sta prenesla tudi na otroke, ki so od malih nog zahajali v bližnjo telovadnico Sokolov v Gaberju.

Sestra Slava se spominja, da so Romana že pri dveh letih vodili s seboj, ko so hodili k telovadbi. Slava, ki je trenirala orodno telovadbo in bila izbrana celo v olimpijsko vrsto za olimpijado leta 1948 v Londonu (žal se je tri tedne pred odhodom poškodovala), je poskrbela, da se je Roman veliko razgibaval, brat Karli pa je poskrbel, da je Roman pridobival na moči.

Roman je to s pridom izkoriščal, saj je z veseljem kolovratil po telovadnici. Spominja se, da je najraje plezal po drogu. Plezala so bila njegova velika ljubezen in težko so ga spravili s plezal. Še posebno je užival, ko se je sestram skril na lesene okvirje pod stropom in so se morale pošteno namučiti s prigovarjanjem, da se je spustil na trdna tla.

slika 4: TELOVADNICA SOKOLOV V GABERJU PRI CELJU

(kasneje Partizan Gaberje; fotografija je iz kataloga ob razstavi Celjski olimpijci 1936 – 1988, avtorja dr. Bojana Himmelreicha, ki je bila na ogled 13. 6. – 13. 10. 2012)

Gospa Slava (Jezernik) se spominja, da so redno vadbo pri Sokolih pričenjali s pesmijo. Zaupala nam je tudi nekaj uvodnih besed: »Združili so se trije bratje – Slovenci, Srbi in Hrvatje. A tako pokličem tudi jaz: živela Jugoslavija na glas. Živela Jugoslavija. Živela Jugoslavija« (po spominu gospe Slave Jezernik; februar 2017).

Sledila je vadba na orodjih, pa razgibavanje ...

Po končani vadbi so običajno igrali med dvema ognjema, občasno pa tudi rokomet (nogometa v glavnem niso igrali).

V času med drugo svetovno vojno je Roman obiskoval nemški vrtec v Gaberju (Mariborska cesta 42). Tudi v vrtcu so poskrbeli, da so otroci nastopali na raznih prireditvah.

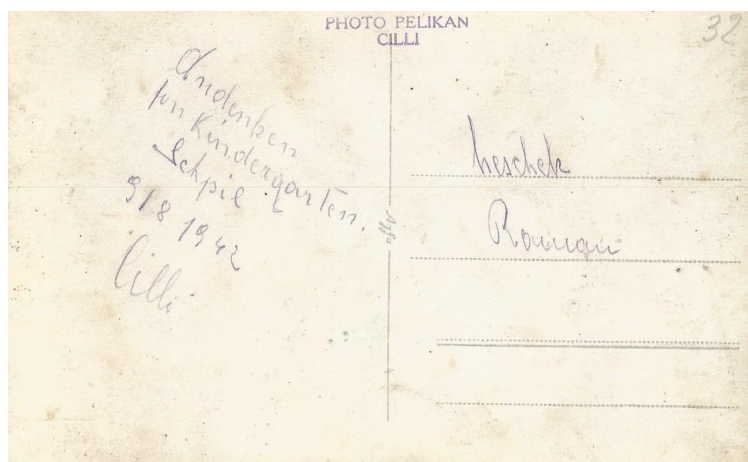
slika 5: SPOMIN NA PRIREDITEV V VRTCU V ČASU NEMŠKE OKUPACIJE
(leta 1942; Roman je tretji z desne; fotografija je last g. Romana Leška)

Po prireditvi so za nastopajoče pripravili tudi pogostitev.

slika 6: POGOSTITEV ZA NASTOPAJOČE PO PRIREDITVI V VRTCU
(leta 1942; fotografija je last g. Romana Leška)

Kot vse, so tudi Lešekov priimek v času okupacije »ponemčili«.

slika 7: ZAPIS NA FOTOGRAFIJI S PRIREDITVE V VRTCU V ČASU OKUPACIJE
(leta 1942; fotografija je last g. Romana Leška)

slika 8: SLAVA IN ROMAN LEŠEK S PRIJATELJI NA TRAVNIKU ZA DOMAČO HIŠO
(med vojno (1943-?); Slava in Roman stojita skrajno desno; fotografija je last gospe Slave Jezernik)

slika 9: LEŠEKOVİ OTROCI V CENTRU GABERJA
(leta 1943; na fotografiji je tudi sestra Veronika, ki je leta 1948 umrla zaradi levkemije;
fotografija je last g. Romana Leška)

Po drugi svetovni vojni se je družina Lešek preselila v najemniško stanovanje v hišo na Cinkarniški 16 v Gaberju pri Celju. Pot do telovadnice je tako postala še krajša in vsi Leškovi otroci so redno zahajali v telovadnico Partizana v Gaberju, kjer so se aktivno ukvarjali s športom.

slika 10: TELOVADNA VRSTA PARTIZNANA GABERJE MED VADBO NA GREDI;
V OZADJU JE HIŠA, V KATERI JE STANOVALA DRUŽINA LEŠEK
(po vojni (?); fotografija je last gospe Slave Jezernik, Romanove sestre)

Tudi Roman se je najprej ukvarjal z orodno telovadbo. Že leta 1945 je redno vadil kot orodni telovadec. Po treningih so otroci običajno odigrali še kakšno igro z žogo. Najpogosteje med dvema ognjema.

Sestra Slava je po vojni postala članica državne ekipe v orodni telovadbi. Imeli so veliko nastopov. Tudi Roman je veliko nastopal, predvsem na raznih akademijah, kjer so prikazovali svoje spretnosti pri preskakovanju mize in na parterju. Na parterju so izvajali prevale, salte, premete ... Nastopi so bili v dvorani kina Metropol.

Otroci iz soseske so se veliko ukvarjali tudi z drugimi športi. Vsi so se naučili plavati v reki Voglajni. Kopali so se pod mostom na Bežigradu (ob izlivu reke Hudinje v Voglajno). Na travniku za hišo so igrali igre z žogo, ki so si jo iz cunj naredili sami. Na zmrzali pred domačo hišo so igrali tudi hokej. To igrišče so imenovali Ledene mlake.

V bližini doma so si na vzpetini naredili tudi skakalnico. Na njej so skakali z doma narejenimi smučmi. Večkrat pa so se na smučanje odpravili tudi na Celjsko kočo.

slika 11: GABRSKA KLAPA PRED ODHODOM NA CELJSKO KOČO
(leta 1952; Roman je tretji z desne; fotografija je last g. Romana Leška)

Gospa Slava Jezernik se spominja, da so med hudimi zimami uprizarjali tudi sankaske podvige. Pri tem jim je pomagal vojak, ki je okrog trideset sankacev privezal za vojaški tovornjak in jih vlekel po Mariborski cesti, ki je bila precej zasnežena.

Seznani so se tudi s tenisom in namiznim tenisom. Tenis so na bližnjem igrišču za odbojko igrali z lesenimi loparji, ki so jih naredili doma. Za treninge namiznega tenisa pa so preuredili veliko kuhinjsko mizo.

Roman je prepričan, da je preživel skromno, a srečno otroštvo. Kljub težkim poveljnim razmeram pomanjkanja niso občutili, saj so bili vsi enaki, zadovoljni s tistim, kar so imeli.

»Hrepeneli smo po dobri hrani, predvsem po sladkah in po sadju. Če je kdo med nami prinesel kaj boljšega za zob, smo si to vedno prijateljsko razdelili. Roman Lešek je pogosto prišel v našo družbo z veliko rezino kruha, namazanega z mastjo in ocvirki, ki ga je velikodušno delil z nami. Planili smo na ponujeno in trgali kot šakali koščke kruha, tako da ubogemu Romanu ni ostal niti grižljaj.

Druženje s prijatelji jih je bogatilo na mnogih področjih. Stkale so se prijateljske vezi, ki so ostale trajne. Med igro so ušpičili tudi marsikatero vragolijo.

»Z Romanom sva občasno nabirala staro železo in ga s samokolnico peljala v 3 kilometre oddaljen odpad na Hudinji. Potem, ko sva ga prodala, sva takoj zavila v slaščiarno in si privoščila sladice, ostanek denarja pa sva prihranila za kino,« se spominja g. Tine Šrot.

V kino sta zelo rada zahajala. Z denarjem od zbranega železa sta želela kupiti vstopnice za ogled filma Tarzan, kralj džungle. »Za vstopnice je bil takšen naval množic kot ga za kino predstavo v Celju še ni bilo. Pred vhodom v stavbo kina se je vila dolga kolona vse do železniške postaje. Vstopnice so v hipu pošle. Ker smo si na vsak način hoteli ogledati film, smo na vogalu stavbe, v kateri je bila kinodvorana, splezali po odtočni cevi do prvega nadstropja, prečkali steno in vstopili skozi okno stranišča ter potem v dvorano. V dvorani smo se potuhnili in delili sedež s kolegom, ki je plačal vstopnino. Tarzan nas je tako navdušil, da smo preplezali vsa drevesa v okolišu. S Tarzanovimi džungelskimi kriki smo skakali z drevesa na drevo, pri tem pa se je meni odtrgala veja in sem treščil na tla – na srečo brez hujših posledic,« je spomine na ogled filma opisal g. Tine Šrot.

Roman se spominja, da ga je, petnajstletnega fantiča, svak Aleksander Jezernik navdušil za branje. Najraje je prebiral dela Charlesa Dickensa in Karla Maya. Navduševali so se tudi nad viteškimi filmi. Navdahnjeni s prizori iz filmov so tudi sami uprizarjali viteške igre. Takole se enega od viteških turnirjev spominja gospod Tine Šrot: »Najbolj so nas navduševali viteški filmi, saj smo se radi istovetili z vitezi. Doma smo si izdelali lesene sablje z aluminijastimi pločevinastimi ščitniki pri ročajih, loke s puščicami in frače. Tako oboroženi smo se povzpeli na grad Celjskih grofov. Razdelili smo se na dve skupini in uprizorili viteški spopad. Nad prepadnim obzidjem smo se sabljali, izza zidov razvalin pa smo se obstreljevali z loki in fračami. Pri tem obstreljevanju je prišlo do nesreče. Hribernik Ivan (Hanza) je pokukal izza obzidja, Roman Lešek ga je opazil, napel fračo in mu spustil projektil s kamnom naravnost v sredino čela. Roman je ves obupan skočil k njemu in se hitel opravičevati, ihtel: »Hanza, nisem te hotel poškodovati, Hanza, nisem te hotel poškodovati...«. Hanza je brez zamere sprejel opravičilo in viteško prenašal bolečine zaradi poškodbe. Po tem spopadu smo sklenili premirje in se odpravili proti domu.«

Spoznavali so tudi borilne veščine – rokoborbo in boks. Gospod Tine Šrot se takole spominja ene od boksarskih dogodivščin: »Na ploščadi Leškove hiše smo nato uprizorili boksarski turnir. Moj nasprotnik je bil Roman – bil je eno leto starejši od mene, pol glave višji in izredno spreten. V

dvoboju me je z boksarskim udarcem udaril v glavo s takšno močjo, da sem bil cel teden v omami (knock downu). Od takrat naprej nisem nikoli več boksal.«

Bili pa so tudi iznajdljivi. Kot samouki so preizkušali mnogo stvari. Bosonogi kratkohlavniki so se dnevno srečevali pod lipo sredi naselja.

slika 12: ROMAN LEŠEK IN TINE ŠROT S PRIJATELJI NA TRAVNIKU ZA LIPO
(leta 1949; Roman stoji drugi z leve, desno ob njem g. Tine Šrot; fotografija je last g. Tineta Šrota)

V gabrski klapi je bil tudi Jože Brodnik, ki je bil dve leti starejši od ostalih (kasneje je postal odličen deseterbojec, udeleženec olimpijskih iger v Rimu). Jože je bil bister fant, ki je na mlajše prijatelje pozitivno vplival. Vedno jih je navduševal za razne športne aktivnosti. Kot se spominja gospod Tine Šrot, je Jože nekega dne prišel na srečanje z nekakšno skico in jih seznanil, da bodo na travniku udarniško izdelali atletski stadion. Vsi so se strinjali in kmalu so pričeli z udarniškim delom. »Začela se je delovna akcija: izkopali smo pravokotno jamo za skok v daljino in v višino. Za skok s palico smo izkopali posebno jamo kvadratne oblike z izkopom za vbod palice. V obe jami smo nasuli žagovino iz bližnjega odlagališča mizarskega podjetja. Na stojala za skok v višino in za skok s palico smo v presledkih zabili žeblice, na katere smo polagali prečne letve. Na tem prizorišču smo bosonogi najstniki vadili in tekmovali v atletskih panogah. Za met diska smo sklepali strešno opeko v okroglo obliko. Kroglo smo našli na odpadu starega železa. Za kopje nam je služila fižolova prekla, ki smo jo na koncu ošilili. Za skok s palico je bila najbolj primerna nosilka hmelja – hmelovka. Višek dogajanja na atletskem stadionu so bile naše miniaturne »olimpijske« igre, ki smo jih izvajali v daljših presledkih. Na tekmovanjih sta najbolj izstopala Jože Brodnik in Roman Lešek,« se dogajanj spominja gospod Tine Šrot (leta 1964 je bil udeleženec olimpijskih iger v Tokiu, kot telovadec v orodni telovadbi).

Na tem stadionu so trenirali in nabirali moči ter spretnosti za kasnejše športne uspehe. Morda ravno zaradi tega ni naključje, da je iz njihove klape izšlo kar pet olimpijcev. To so bili Jože Brodnik (atletika), Roman Lešek (atletika), Tine Šrot (orodna telovadba), Ivo Ratej (hokej) in Nataša Urbančič (atletika).

Idejni vodja in načrtovalec stadiona na travniku v Gaberju se takole spominja začetkov: »Ko sem imel 12 let, sva z Leškom – in ostalimi vrstniki - v Gaberju zgradila majhen stadion, na katerem smo nastopali v vseh atletskih disciplinah. Sami smo si izdelali ovire, imeli smo kopje, disk in druge atletske rekvizite. Z leseno palico smo preskakovali 260 centimetrov! Imeli smo finske

tablice in nastopali smo v mnogoboju. Takrat smo fantiči poznali vse svetovne rekorde, vse najboljše atlete in njihove rezultate. V državnih reprezentantih Kladivarja smo videli vzornike in jih skušali posnemati.« (dr. Bojan Himmelreich; Celjski olimpijci 1936 – 1988; Zgodovinski arhiv Celje; 2012)

Kasnejši hokejist, Ivo Ratej, pa je takole strnil delček spominov: »Gaberje je dalo številne znane športnike. Atlete Leška, Brodnika, Natašo Urbančič, gimnastičarja Šrota ... Bili smo veliki prijatelji, odlična klapa.« (dr. Bojan Himmelreich; Celjski olimpijci 1936 – 1988; Zgodovinski arhiv Celje; 2012)

slika 13: BODOČI VRHUNSKI ŠPORTNIKI NA DOMAČEM TRAVNIKU
(leta 1952; Roman stoji drugi z desne; fotografija je last g. Romana Leška)

Romanova sestra Slava se spominja, da je Roman, ki se je med vsemi disciplinami najbolj navduševal za skok s palico, pogosto s hmeljevko preskakoval tudi potoke in sosedove ograje. Enkrat se mu je palica zlomila in skok je bil neuspešen. K sreči se je končal brez hujših posledic. Da ga palica ni preveč obribala, si je sam naredil nekakšne blazinice, s katerimi je obvaroval svoje roke.

Če je imel srečo, je za skoke lahko uporabil tudi drog za zastavo, ki ni bil tako hrapav.

slika 14: MED SKOKOM S HMELJEVKO NA GABRSKEM STADIONU
(leta 1947; fotografija je last g. Romana Leška)

Vsi otroci družine Lešek so se ukvarjali s športom. Osnove so zagotovo dobili na igrišču v Gaberju in v telovadnici Partizana Gaberje. Karli se je ukvarjal z atletiko, Slava je postala odlična orodna telovadka, Anka se je ukvarjala s konjeništvom in bila marljiva voditeljica pri Partizanu, Milena je postala predana športna pedagoginja, Roman se je posvetil atletiki, najmlajša Rosvita pa je prav tako postala dobra atletinja.

slika 15: DRUŽINA LEŠEK
(leta 1953; Roman je v drugi vrsti med mamo in očetom; fotografija je last g. Romana Leška)

ŠOLANJE

Roman je začel obiskovati osnovno šolo med vojno. Hodil je na okoliško šolo (danes I. OŠ Celje), kjer je končal drugi razred nemške šole. Spomni se, da je že kar dobro govoril nemško.

Po osvoboditvi je šolanje je nadaljeval na II. osnovni šoli v Celju.

Kljub temu da je v nemški šoli končal drugi razred, je moral po osvoboditvi še enkrat v drugi razred.

Roman se spominja, da v šolo ni hodil preveč rad. Zanimalo ga je kup drugih stvari. Rad je veliko pripovedoval. In neizmerno rad je telovadil. V četrtem razredu je bil prvak v skoku v daljino med vrstniki in to mu je veliko pomenilo.

Med poletnimi počitnicami leta 1947 so ga poslali v kolonijo v Bakarac. Na morju mu je bilo lepo.

slika 16: V OTROŠKI KOLONIJI V BAKARCU
(leta 1947; fotografija je last g. Romana Leška)

Po končani štiriletni osnovni šoli je obiskoval nižjo gimnazijo v Celju.

slika 17: ROMANOV RAZRED V NIŽJI GIMNAZIJI
(leta 1949; Roman stoji četrti z leve v zadnji vrsti; fotografija je last g. Romana Leška)

Po končani nižji gimnaziji je Roman nadaljeval šolanje na elektrogospodarski šoli na Teznem v Mariboru, kjer se je izučil za radiomehanika.

slika 18: NA ELEKTROGOSPODARSKI ŠOLI V MARIBORU
(leta 1954; Roman stoji prvi z desne v prvi vrsti; fotografija je last g. Romana Leška)

V času šolanja mu je oče priskrbel počitniško delo v Cinkarni Celje. Pomagal je pri zemeljskih delih.

slika 19: MED POČITNIŠKIM DELOM V CINKARNI CELJE
(leta 1954; Roman stoji tretji z desne; fotografija je last g. Romana Leška)

Po končani elektrogospodarski šoli se je zaposlil pri Radioval v Celju, kjer je popravljaval radijske aparate.

Ker se je v tistem obdobju že intenzivno ukvarjal s športom, je bila želja po izobraževanju za športnega pedagoga velika. Odločil se je, da bo opravil izpite za gimnazijo na večerni šoli v Celju. Izpite je uspešno opravil in nato še sprejemni izpit za DIF (Visoka šola za telesno kulturo).

Leta 1957 je odšel na študij v Ljubljano. Kljub napornim treningom je uspešno opravljal izpite in vse dejavnosti, povezane s študijem.

slika 20: S SOŠTUDENTI NA VŠTK
(leta 1958; Roman je drugi z desne v zadnji vrsti; fotografija je last g. Romana Leška)

Med študijem so morali opraviti tudi številne tečaje: plavanje, smučanje Na enem od tečajev smučanja v Kranjski Gori so fantje uprizorili pravi telovadni nastop. Judoist Ivan Šubic je Romana dvignil v stojo.

slika 21: MED TELOVADNIM NASTOPOM NA TEČAJU SMUČANJA V KRANJSKI GORI
(leta 1960; judoist Ivan Šubic je Romana dvignil v stojo; fotografija je last g. Romana Leška)

Roman je leta 1960 diplomiral na Visoki šoli za telesno kulturo in se, kot športni pedagog zaposlil na OŠ Franja Vrunča v Celju (danes OŠ Hudinja).

ŠPORTNA POT

Roman se je že zelo zgodaj začel intenzivno ukvarjati s športom. Po vojni se je najprej ukvarjal z orodno telovadbo. Treniral je v telovadnici Partizana v Gaberju pri Celju. Udeleževal se je številnih akademij, na katerih so prikazovali spretnosti parterne telovadbe in preskokov. Pri orodni telovadbi je vztrajal do leta 1955.

V zgodnjih petdesetih letih se je, kot srednješolec, seznanil z osnovami košarke. Kolektivna igra ga je navdušila. Najprej je igral v šolski ekipi.

slika 22: KOŠARKARSKA EKIPA NA DVORIŠČU II. OŠ CELJE
(leta 1953; Roman stoji četrti z leve; fotografija je last g. Romana Leška)

Kasneje se je priključil košarkarskemu klubu Železničar Celje in postal eden najboljših igralcev. Pet let je bil najboljši strelec celjskega kluba. Klub je igral vidno vlogo tudi v republiški ligi. »Zelo rad sem jo igral, toda le tedaj, ko sem imel čas. Nekaj se je govorilo, da Olimpija povprašuje zame, a me sploh ni zanimalo. Soigralci so bili Rudi Pur, Boris Malgaj, Branko Čretnik, Jože Geršak, Božo Kolka, kasneje pa sta se pridružila še Mile Čepin in Tone Goršič,« se spominja svojih košarkaških podvigov Roman Lešek. (Novi tednik; 31. 12. 2014)

slika 23: KOŠARKARSKA EKIPA CELJA
(leta 1957; Roman stoji tretji z leve; fotografija je last g. Romana Leška)

Na treninge je rad hodil, saj so bili igralci tudi zelo dobri prijatelji. Družili so se tudi v prostem času.

slika 24: KOŠARKARSKI PRIJATELJI

(leta 1956; Roman je prvi z desne, ob njem še Rudi Pur, Boris Malgaj in Julijan Golavšek; fotografija je last g. Romana Leška)

Kot pionir je Roman igral tudi nogomet pri Kladivarju. Ko so na stadionu na Glaziji nekaj časa domovali tudi atleti, ki so jim porušili stadion in so gradili novega, se je navdušil nad atletiko. Z navdušenjem je opazoval treninge atletov. Predvsem mu je bil všeč finski skakalec s palico, ki je takrat prvi v Jugoslaviji preskočil višino štirih metrov.

Na stadionu je takrat že treniral Romanov prijatelj Jože Brodnik. Jože je prijatelje iz gabrske klape, ki so se kalili na domačem stadionu, povabil, naj se pridružijo mladim celjskim atletom.

Roman se je jeseni leta 1952 odločil, da se bo preizkusil tudi v atletiki. Ker je bil zelo droben deček, ga najprej sploh niso jemali resno.

S svojo vztrajnostjo jih je pri klubu prepričal, da so ga vključili v nekakšno atletsko šolo, ki jo je, za otroke, ki so že dopolnili štirinajst let, vodil Adolf Urbančič, oče kasnejše odlične metalke kopja, Nataše Urbančič, ki je na olimpijskih igrah v Mehiki (leta 1968) v metu kopja zasedla šesto mesto, v Münchenu (leta 1972) pa peto mesto.

Med tem so dokončali izgradnjo objektov in atleti so se z Glazije preselili na novo zgrajeni stadion Borisa Kidriča. To je bil prvi stadion v Jugoslaviji, ki je bil namenjen samo atletom.

slika 25: PRENOVLJENI STADION Z LESENO TRIBUNO

(leta 1964; fotografija je iz knjige Atletsko društvo Kladivar – 50 let; 1998)

Trenirali so vsi skupaj. Spoznavali so vse atletske discipline. Kasneje so začeli vaditi po skupinah. Roman se je odločil, da se bo priključil skupini za skoke, saj se je nekako najbolj navduševal za skok s palico.

V skupini za skoke je takrat že treniral Bojan Glavač, ki je leta 1953, s skokom 382 cm, postavil nov slovenski rekord v skoku s palico. S palico je skakal tudi Romanov prijatelj Jože Brodnik, ki je kasneje postal odličen deseterbojec. Roman je pridno poslušal vse kar so se starejši kolegi pogovarjali o skokih in o tehniki skakanja. Ko je pričel skakati na stadionu, je hmeljevko zamenjala aluminijasta palica, ki je bila manj nevarna.

Roman se spominja, da je bilo njegovo prvo tekmovanje pri atletskem društvu Kladivar Celje že leta 1953, ko je nastopil na prvenstvu Celja v pokritih prostorih. Skočil je skromnih 280 cm. Z rezultatom ni bil preveč zadovoljen.

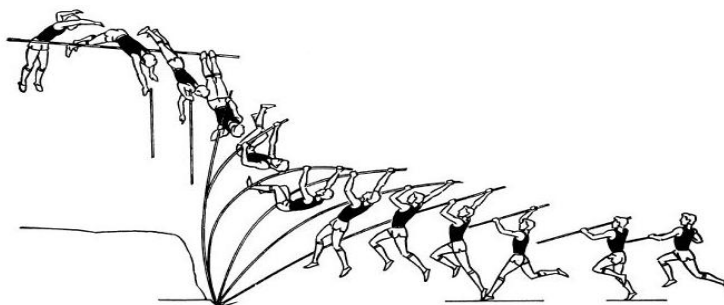
Takole se spominja svojih začetkov: »Skakali smo s švedskimi jeklenimi palicami. Bile so pravzaprav iz aluminija, toda rekli smo jim jeklenke. Pristajali smo na mivki. Potem smo dobili žagovino, a ker je je bilo premalo, smo si jo še dodatno »izposodili« v mizarski delavnici. Pristal si lahko samo na nogah, kaj drugega ni bilo priporočljivo. Pravi priboljšek so bili veliko kasneje kosi iz gobaste pene.« (Novi tednik, 31. 12. 2014)

Na treninge je Roman hodil peš. Spominja se, da so osnovno opremo dobili pri klubu. To so bile športne hlačke in majica ter copati Borovo. Šprinterice pa jim je delal čevljar, ki je imel svojo delavnico v Zidanškovi ulici (danes Gosposka ulica). Na copate jim je montiral 15 milimetrске žeblje, ki so se uporabljali za leš. Ojačani so bili z aluminijem.

slika 26: TEKMOVALIŠČE ZA SKOK S PALICO NA CELJSKEM STADIONU
(leta 1958; celjski stadion; Roman je prvi z leve; fotografija je last g. Romana Leška)

Odločil se je, da bo še bolj marljivo treniral in izpili tehnike skakanja.

slika 27: TEHNIKA SKAKANJA S PALICO
(slika je z internetne strani: www.kimballm7.com; 15. 2. 2017)

Ker je bil izredno hiter in spreten, je med treningi, ki jih je imel najprej trikrat na teden, poleg skoka s palico, treniral tudi tek na 100 metrov, tek čez ovire in skok v daljino. Še vedno je igral košarko, ki je pripomogla k razvoju kondicije in skočne sile. Zahajal pa je tudi še v telovadnico, kjer je na vesnem orodju razvijal moč in spretnosti.

Redni treningi in disciplina so obrodili uspeh, saj je že leta 1954 na prvenstvu Slovenije preskočil 355 cm in si s tem rezultatom delil prvo in drugo mesto med mladinci.

slika 28: USPEŠNO ČEZ LETVICO NA VIŠINI 355 CENTIMETROV
(leta 1954; fotografija je last g. Romana Leška)

Ko je skočil čez tri metre, je postal zanimiv tudi za trenerja Fedorja Gradišnika, ki je bil eden uspešnejših trenerjev v Jugoslaviji. V tistem obdobju je bil njegov glavni varovanec celjski tekač čez ovire, uspešen olimpijec, Stanko Lorger.

slika 29: OPREMA JE BILA SKROMNA, NA ZALETIŠČU PA LEŠ
(leta 1957; zaletišče je bilo iz pogašenih delcev premoga; fotografija je last g. Romana Leška)

Gospod Fedor Gradišnik je napisal plan treningov in Roman je vestno izpolnjeval vsa navodila. Trenirati je začel petkrat na teden po dve do tri ure. Največ časa je posvetil treningu skoka s palico, delal pa je tudi veliko vaj za hitrost.

Zato ni čudno, da je svoje najboljše rezultate izboljševal skoraj na vsakem tekmovanju. Že leta 1955 je v Mariboru, s skokom 384 cm, za dva centimetra izboljšal republiški rekord klubskega kolega Bojana Glavača, ki se je med tem poškodoval in prenehal s tekmovanjem. Na istem tekmovanju je nato rekordno višino še povečal, saj je preskočil tudi 390 cm.

Spominja se, da so imeli »suličarji«, kot so jih zaradi dolgih tekmovalnih palic imenovali ostali tekmovalci, precej težav pri potovanjih na tekmovališča v drugih krajih, saj so palice težko spakirali na različna prevozna sredstva. Še najmanj težav je bilo pri potovanju z vlakom. Na avtobusih je bilo že bolj zapleteno, taksisti pa palic sploh niso hoteli peljati. Zaradi tega je moral Roman pogosto s postaje do tekmovališča palice odnesti kar peš. Še huje pa je bilo na tekmovanju v Ameriki, kjer je prevoznik, ki je na tekmovališče dostavljal palice, zamudil začetek tekmovanja in si je moral Roman za tekmovanje palico sposoditi od ameriških kolegov, ki so mu jo radodarno posodili.

Tri tedne po rekordnem skoku v Mariboru, 28. avgusta 1955, je v Sarajevu, kot prvi Slovenec, s palico preskočil višino 4 metre. Neuspešno je nato naskakoval še višino 410 cm.

slika 30: 410 CM JE BILO TOKRAT ŠE PREVISOKO
(leta 1955; Sarajevo; fotografija je last g. Romana Leška)

Odlične rezultate je dosegal tudi v drugih disciplinah: v teku na 100 metrov, v teku na 110 metrov čez ovire in v skoku v daljino. Zaradi odličnih rezultatov je bil izbran v mladinsko državno reprezentanco za dvoboj z Grki, ki je bil leta 1955 v Atenah.

Z reprezentanco je odpotoval v Grčijo, kjer so tekmovali na marmornem stadionu Panathinaiko. Na tem stadionu so se rodile olimpijske igre. Na njem so bile leta 1896 organizirane tudi prve olimpijske igre moderne dobe. Stadion je od četrtega stoletja pred našim štetjem v celoti zgrajen iz belega marmorja in od leta 140, ko so ga prenovili, sprejme okrog 50 000 gledalcev.

Olimpijsko športno prizorišče (stadion) je dobilo ime po teku na en stadij (tek enega kroga). Olimpijski stadij meri 192,8 metrov.

slika 31: MARMORNI STADION PANATHINAIKO V ATENAH
(razglednica)

slika 32: S SOTEKMOVALCI NA MARMORNEM STADIONU V ATENAH
(leta 1955; Roman sedi prvi z desne; fotografija je last g. Romana Leška)

Kljub temu da niso imeli primernih prostorov za dvoranska tekmovanja, so organizirali tekmovanja tudi v pokritih prostorih. Državno tekmovanje v dvoranah za leto 1956 je bilo v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani.

slika 33: DVORANSKO TEKMOVANJE V CERKVI SV. JOŽEFA V LJUBLJANI
(leta 1956; fotografija je last g. Romana Leška)

Na krilih velikih uspehov je Roman intenzivno treniral poleti in pozimi. Poleti so hodili na priprave v Logarsko dolino, kjer so se posvetili predvsem treningom skoka s palico. Pozimi pa je treniral na stadionu, kjer je, kljub snežnim razmeram, opravljal skoke. Da je lahko opravil uspešen zalet, je moral najprej s steze odstraniti sneg. Obiskoval pa je tudi telovadnico, kjer je dvigoval uteži za moč, igral košarko za kondicijo, telovadil na orodju za spretnost, na stadionu pa vadil sprinte in vbod palice ...

slika 34: MED PRIPRAVAMI V LOGARSKI DOLINI
(leta 1957; Roman vadi odziv; fotografija je last g. Romana Leška)

slika 35: MED ZIMSKIM TRENINGOM

(leta 1957; fotografija je iz kataloga ob razstavi Celjski olimpijci 1936 – 1988)

Redni in intenzivni treningi so, ob talentu, ki ga je imel, obrodili sadove. Skoraj na vsakem tekmovanju je dosegal boljše rezultate. Že maja 1957 se je v Mariboru s skokom 426 cm nevarno približal državnemu rekordu Milana Milakova. 2. junija 1957 pa so se mu uresničile sanje. Na stadionu Dinama v Zagrebu je preskočil letvico na višini 433 cm in izboljšal državni (jugoslovanski) rekord skoka s palico v absolutni konkurenci. Ker je bil še mladinec, je tako z enim skokom izboljšal štiri rekorde: republiški rekord v mladinski in v absolutni konkurenci ter državni rekord v mladinski in v absolutni konkurenci. S tem skokom se je uvrstil med šest najboljših skakalcev s palico v Evropi. Bil je prvi mladinec, ki mu je uspelo izboljšati rekord v absolutni konkurenci.

V Sportskih novostih so takole opisali njegov rekordni skok: »Kad drugi prestaju, Lešek tek počinja skakati. On skida svojo crnu trenirku i lagano otresa rukama, dobro zagrijan, vrlo miran. Prihvaća motku i mjeri zalet. Pogled je časkom uprt gore, u letvicu. Visoko je, zar ne?

Suci su spremni. I mladić također. Sporo se vraća na zaletišće i cijelim telom oslanja o spravu. Dvadesetak sekundi (cijelu večnost, ustvari) njega se ništa ne tiče na ovom svijetu. Samo taj skok. Nikog ne vidi oko sebe. I ništa ne čuje.

A što se i može čuti, dok stadion čeka, nijem, pretvoren u veliko oko.

Sad će krenuti.

Prvi koraci. Dobro usklađen zalet. Brže. Još brže.

Skok. I već se virnuo gore.

Letvica se trese, zatitrana udarcem njegova tijela. Trese se, ali ne pada. Mladć se hitro podiže iz pjeska, širi ruke i trči prema svom treneru. Grle se obojica.

Dug pljesak za novog rekordera, za uskoro preskočenih 4,33 – pozdrav Romanu Lešku.« (Sportske novosti, 3. 6. 1957)

slika 36: MED REKORDNIM SKOKOM (433 cm)
(leta 1957; Zagreb; fotografija je last g. Romana Leška)

Ob izrednem uspehu mu je čestital tudi »stari« rekorder, Milan Milakov.

Naziv odhodne pošte		Številka	Vrsta	Število	Čas predaje			Službeni podatki	
		odložišča		listov	dan	ura	min.		
4 BEOGRAD/5		39	P	15	3	10	20		

GENERALNA DIREKCIJA PTT

DOHODNI TELEGRAM

CELJE

Sprejet od	Čas dohoda			Sprejet
	Dan	Ura	Min.	
1957	3	4	20	1957

XLT. = LESEK ROMAN A K KLADIVAR

CELJE =

ČESTITAM REKORD JOS VECE USPEHE ZELI TI = MILAKOV

Tisk pti Lj.

slika 37: TELEGRAM S ČESTITKAMI STAREGA REKORDERJA
(leta 1957; čestitke Milana Milakova; iz arhiva g. Romana Leška)

slika 38: TAKOLE JE MLADEGA REKORDERJA UPODOBIL KARIKATURIST B. PEČAR
(??; iz arhiva g. Romana Leška)

Istega leta je še enkrat izboljšal višino državnega rekorda. 16. julija 1957 je v Zagrebu, na tradicionalnem Hanžekovičevem memorialu, uspešno preskočil letvico na višini 436 cm. Na tem tekmovanju se je neposredno spopadel z bivšim državnim rekorderjem Milanom Milakovom, ki je tekmovanje zaključil s preskočenimi 410 cm. Roman je naskakoval tudi višino 441 cm, a neuspešno.

Z uspešnimi nastopi je nadaljeval tudi leta 1958. Najprej je že aprila, na začetku sezone, presenetil z novim državnim rekordom, ko je na mitingu v Mariboru preskočil 440 cm. S tem dosežkom se je uvrstil med sedem najboljših skakalcev s palico na svetu.

slika 39: REKORDNI SKOK V MARIBORU
(leta 1958; fotografija je last g. Romana Leška)

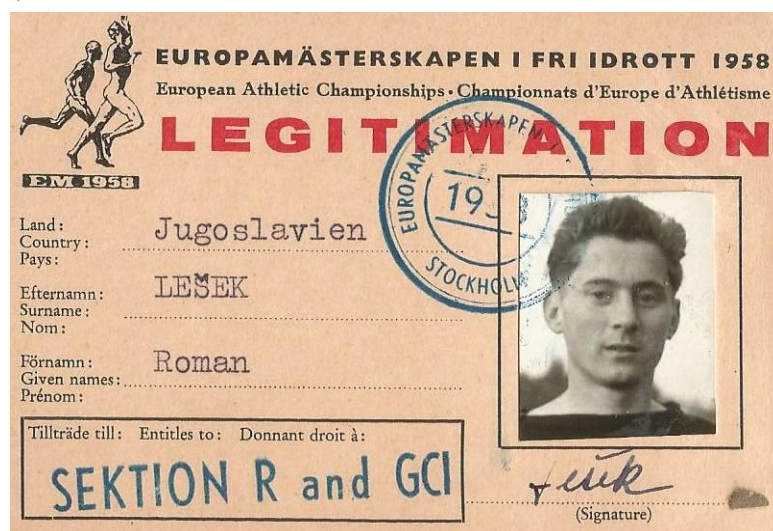
29. junija je v Zagrebu rekordno višino premaknil še za 1 centimeter (441 cm), ko se je na mednarodnem mitingu enakovredno kosal z dvema odličnima skakalcema s palico, Rubanisom in Bulatovim. Oba sta že bila evropska prvaka.

V Beogradu je postal tudi državni prvak s skokom 435 cm.

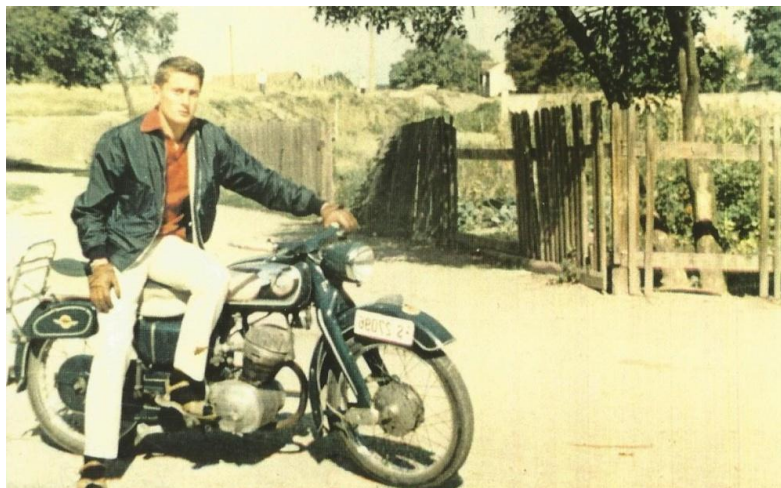
slika 40: ZMAGOVALNI SKOK NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V BEOGRADU
(leta 1958; skakali so še v mivko; fotografija je last g. Romana Leška)

S svojimi odličnimi rezultati si je zagotovil tudi udeležbo na Evropskem prvenstvu v atletiki, ki je bilo med 19. in 24. avgustom 1958 v Stockholmu na Švedskem. Na tekmovanju je osvojil 9. mesto z rezultatom 430 cm.

slika 41: AKREDITACIJSKA IZKAZNICA NA EVROPSKEM PRVENSTVU V STOCKHOLMU
(leta 1958; osebni arhiv g. Romana Leška)

Leta 1958 je tekmoval na številnih mitingih in drugih tekmovanjih. Na enem od tekmovanj, ki je bilo v Nemčiji, je dobil tudi praktično nagrado – NSU-jev motor. Sam trdi, da je bila to ena redkih materialnih nagrad v tistem obdobju.

slika 42: ROMAN POZIRA NA MOTORJU, KI GA JE DOBIL ZA NAGRADO
(leta 1958; fotografija je last g. Romana Leška)

Na mitingu, ki se je 29. maja 1958 odvijal na stadionu JNA v Beogradu pred prijateljsko nogometno tekmo med Jugoslavijo in Anglijo, so se pomerili tudi v skoku s palico. Naskakovali so tudi nov državni rekord 443 cm. Ko so gledalci že mislili, da je Romanu ponovno uspel veliki met, so razglasili, da letvica ni bila pravilno nameščena. Takole je dogodek opisal novinar I. Husić: »Takmičenje motkom je utom več počelo. Skupek otpao na 3,80 m, a Lešek se još ne pomiče. 'Ja ću tek na 4,10 m jer čuvam snagu.' 'Da ne pomišljate na rekord?' 'Atletičar uvek pomišlja...'

U prvom pokušaju nije savladao 4,10 i Lukman mu prijateljski dobacuje: 'Zašto nisi isprobao zaletišta: vidiš da je tvrdo, kao pečeno ...

Ali vitka figura već se izvija iznad letve, a zatim pita dojučerašnjeg rekordera: 'Da idemo sada na 4,25?' Lukman pristaje, ali Kuzmanoviću je to previše: 4,20 preskaču sva trojica, na 4,30 Kuzmanović otpada. Lešek odmah prolazi, a i Lukman posle dva obaranja. Sada poručuju sudijama: 4,43! To je granica novog rekorda.

Lepršavo kao galeb, titrajući, Roman dotiče ramenom letvu i ona podrhtava i umiruje se bez pada... U istom trenutku grunuo je aplauz, najgromkiji sa vernog, krcatog severa. Lešek otpozdravlja, dečaćki radostan, uzima motku i seda u dno gledališta. Svi se raduju zajedno s njim. Ali to nije rekord, jer su merači visine pogrešili za 'svega' 10 centimetara.

U mučnoj situaciji koja nastaje, najteže je Lešku. Prilazi mu Mladen Delić, poznati spiker i atletski radnik. Ne teši ga, već umiruje: 'Isto ovo dogodilo se Milakovu 1954 u Solingenu...' 'Opet su sudije pogrešile?' 'pokušavam da pomognem.

'Da, tadašnji rekorder mislio je da skače 4,23, publika ga je frenetično pozdravljala, a onda ...'

'I Milakov je bio žalostan?'

'Plakao je kao malo dete.'

'Nemojte, molim vas, zaplakaću i ja – konačno progovara Lešek i brzo ustaje sa zemlje. Odlazeći, videlo se, da otire oči rukavom trenerke.

Sada je visina ispravna, ali rekorder nije onaj isti od pre deset minuta. Ipak pokušava i – ruši letvu...

Ubrzo se opet smeškao: 'U avgustu navršavam 21 godinu. Pobediću dotle tih 4,43 metara.

Romanu Lešku se može verovati!« (časopisni izrezek brez podatkov)

Letvico so s 430 cm namesto na 443 cm dvignili le na 433 cm.

Roman se takole spominja skoka: »Dobro mi je šlo od rok in nog v vsesplošnem navdušenju nad zanimivim obračunom. Letvico sem nastavil na višino novega jugoslovanskega rekorda. Ko sem jo preskočil, so bili ljudje navdušeni. Sodniki so preverili višino in ugotovili, da sploh niso premaknili višine letvice. Res je, v časopisih so omenjali jok. A lastne rekorde sem še večkrat izboljšal.« (Novi tednik; 31. 12. 2014)

slika 43: ROMANOV PRISTANEK NA ŽAGOVINI

(leta 1958; fotografija je s posnetka na You Tubu: Roman Lešek, 20. 2. 2017)

Leta 1958 se je Roman odločil, da bo študij in treninge nadaljeval v ZDA. V Ameriko ga je povabil prijatelj Rubanis, grški skakalec s palico, ki je že študiral v Ameriki. Rubanis je na olimpijskih igrah v Melbournu (1956) osvojil tretje mesto. Roman si je uredil vse potrebne dokumente. Dobil je potrdilo, da je njegovo znanje angleščine zadovoljivo, v Zagrebu si je na ameriški ambasadi uredil potrebno vizo. Prijavljen je bil na univerzi U.C.L.A., kjer bi treniral in hkrati študiral. Dobil bi tudi 600 dolarjev štipendije.

slika 44: S PRIJATELJEM, GRŠKIM SKAKALCEM S PALICO, RUBANISOM

(leta 1957; fotografija je last g. Romana Leška)

Žal pa je v zadnjem trenutku svoj odhod v Ameriko odpovedal, saj se je zaljubil in si kmalu ustvaril družino.

slika 44: NA RAZPOTJU – AMERIKA ALI DRUŽINA?
(leta 1958; na stadionu v Celju; fotografija je last g. Romana Leška)

Roman je ostal zvest svojemu Kladivarju in šele več let kasneje okusil radosti ameriške turneje. Še naprej je marljivo treniral in se razvijal v vedno bolj vsestranskega športnika. Odlične rezultate je dosegal tudi v številnih drugih disciplinah in bi se verjetno razvil v vrhunskega deseterbojca, če mu ne bi ponagajala njegova telesna konstrukcija. Med tem ko so mnogi imeli težave z izgubljanjem kilogramov, se je Roman ubadal s tem, kako nekaj kilogramov pridobiti. To bi mu koristilo tudi pri tehniki skakanja, saj bi za skoke z novimi palicami potreboval vsaj tri kilograme več kot jih je imel. Poskušal je na različne načine, a neuspešno. Niti hrana v boljših restavracijah niti redno obiskovanje slaščičarne niso prinesli rešitve.

Leta 1959 je na tekmovanju v Aleksandriji, kot član jugoslovanske reprezentance, državni rekord v skoku s palico pomaknil še za en centimeter višje. Njegov skok 442 cm je bil po finskih tablicah točkovanja atletskih rezultatov med boljšimi.

slika 45: NA OTVORITVENI SLOVESNOSTI V ALEKSANDRIJI
(leta 1959; Roman je prvi za nosilko zastave; fotografija je last g. Romana Leška)

Za odličen rezultat je bil z glasovanjem v časopisu izbran za dobitnika plakete Borisa Ziherla. »Najboljšemu slovenskemu športniku plaketo Borisa Ziherla

Vsi za Leška

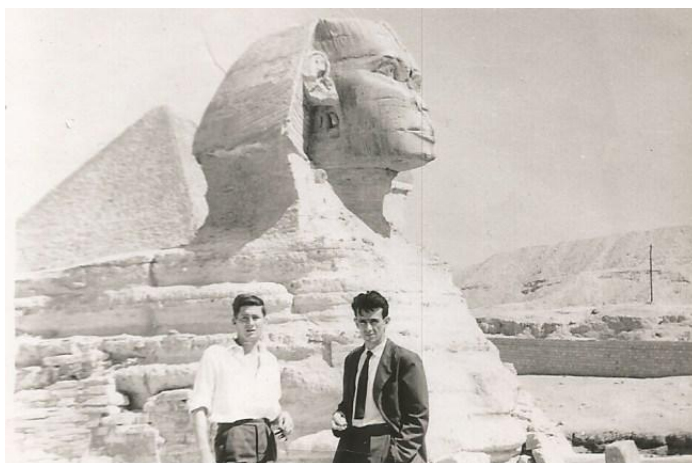
Ljubitelji atletike pri nas je te dni razveselila radostna novica iz Aleksandrije: jugoslovanski rekorder v skoku ob palici, Celjan Roman Lešek (Kladivar), je naposled uspel preskočiti lastni državni rekord (4,41 metra) za centimeter, tako da je pomaknil znamko novega rekorda na že kar evropsko višino 4,42 m.

Pravzaprav ni presenetljivo, da je Lešek že v začetku tekmovalne sezone porušil stari rekord. Že po naravi zelo nadarjen, je že kot mladinec dosegal odlične rezultate, pozneje pa tudi med člani. V posebno dobri formi je po navadi v začetku sezone, medtem ko mu za zadnjo tretjino običajno zmanjka moči. Nikoli pa ne pade pod odlično povprečje, tako da se na vsakem tekmovanju zlahka plasira na dobro mesto. Tako je na lanskem evropskem prvenstvu v Stockholmu zasedel častno 9. mesto, na evropski jakostni lestvici 1958 pa je delil 10. do 11. mesto.

Mladi Lešek, rojen je leta 1937, po poklicu pa še dijak – pa ni samo dober skakalec ob palici, marveč tudi odličen sprinter in skakalec v daljino. Ta njegova izredna hitrost mu je omogočila, da je pretekel 100 m že pod 11 sekundami ter skočil v daljino več kot 7 metrov.

Prav te odlike obetajo doslej najboljšemu jugoslovanskemu skakalcu ob palici še lepe možnosti.

Vrstni red tega tedna je tak: 1. Lešek (Kladivar) – atletika – 30 točk, 2. Lorger (Kladivar) – atletika – 21 točk...« (časopisni izrezek brez vseh podatkov iz osebnega arhiva g. Romana Leška)

slika 46: MED OGLEDOM SFINGE V GIZI
(leta 1959; Roman (levo) s skakalcem v višino Vladom Marjanovičem;
fotografija je last g. Romana Leška)

Leta 1959 je Roman postavil svoje najboljše rezultate v številnih disciplinah. V skoku v daljino je z rezultatom 743 cm postavil nov slovenski rekord, ki je obveljal kar dvajset let. Tega leta je bil to tudi najboljši rezultat v Jugoslaviji. 100 metrov je pretekel v času 10.5, kar je bil drugi rezultat v Jugoslaviji, 200 metrov v času 21.7, kar je bil drugi rezultat v Jugoslaviji, 110 metrov z ovirami v času 15.6, kar je bil deseti rezultat v Jugoslaviji. Za uspešno tekmovanje v deseterboju so mu torej manjkali le uspešni meti. »Če ne bi bil tako suh, bi se preizkusil tudi v deseterboju. Tečem hitro, skačem dobro, le metanje bi »šepalo«. No, morda ne povsem: kroglo lahko vržem preko enajst metrov in pol, disk verjetno okrog 32 metrov, kopje sem že vrgel preko 50 metrov...,« je novinarju Vilku Luncerju zaupal za Sportske novosti. (Sportske novosti; 16. 5. 1964) (prevod raziskovalk)

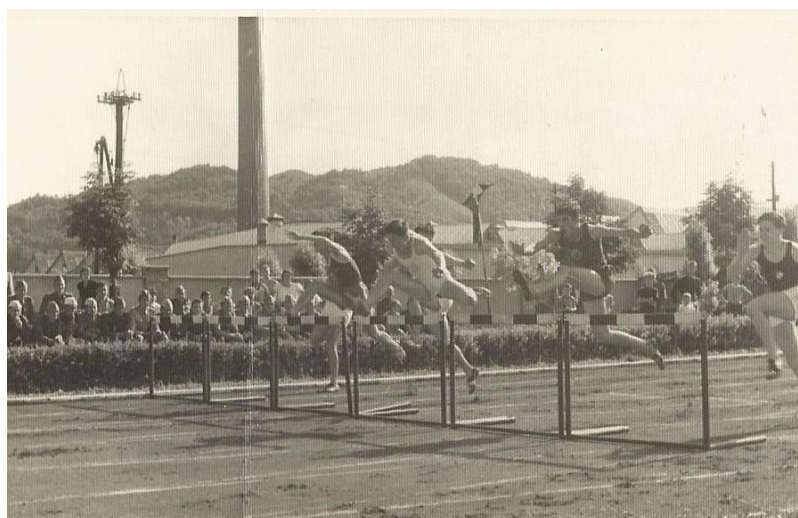
slika 47: MED TEKOM NA 100 METROV

(leta 1957; Celje; na stezi je še leš; Roman je drugi z desne; fotografija je last g. Romana Leška)

slika 48: MED REKORDNIM SKOKOM V DALJINO

(leta 1959; na tekmovanju Poljska Jugoslavija v Krakowu; fotografija je last g. Romana Leška)

slika 49: TEK ČEZ OVIRE

(leta 1957; Roman je tretji z desne; fotografija je last g. Romana Leška)

Ker je bil izredno hiter, je bil tudi član Kladivarjeve štafete 4 x 100 metrov, ki je leta 1959, s časom 42.4, postavila nov slovenski rekord. Kasneje so rekord leta 1961 izboljšali še za 2 desetinki.

slika 50: MED USPEŠNO PREDAJO STANKU LORGERJU; ŠTAFETA 4 x 100 m
(leta 1959; Beograd; fotografijo je preslikal g. Roman Lešek)

Svojo uspešno športno kariero je nadaljeval tudi leta 1960, ko je na neuradnem dvoranskem evropskem prvenstvu v Dortmundu zmagal s skokom 440 cm. Skakal je z jekleno palico.

To je bilo poskusno dvoransko prvenstvo, saj so funkcionarji razmišljali, da bi organizirali tudi evropsko prvenstvo v dvorani, saj je bilo tekmovalje do takrat organizirano samo na prostem.

Kasneje so šele leta 1966 organizirali dvoranske atletske igre in prvo evropsko dvoransko atletsko prvenstvo šele leta 1970.

Roman je za zmago na tem tekmovanju za darilo prejel uro, ki mu jo je podaril nemški zunanji minister.

slika 51: URA, KI JO JE DOBIL ZA NAGRADO V DORTMUNDU 1960
(fotografija je last raziskovalk)

V olimpijskem letu 1960 si je Roman priporil vozovnico za olimpijske igre v Rimu. Na olimpijadi je nastopil v skoku s palico. V Celjskem tedniku je novinar mb objavil članek Tri vprašanja štirim olimpijcem. Olga Luncer, Jože Brodnik, Roman Lešek in Stanko Lorger so odgovarjali na vprašanja Koliko ste stari?, Kateri je bil doslej vaš največji športni uspeh? in Kaj menite o nastopu na Olimpijadi? Roman je takole odgovarjal:

»- Star sem dvaindvajset let. Sem študent in obiskujem Višjo šolo za telesno vzgojo v Ljubljani.

- Tisti na mednarodnem mitingu v Zagrebu, ko sem se v skoku ob palici plasiral med dva atleta, ki sta osvojila naslova evropskih prvakov. Takrat je zmagal Rubanis, jaz sem bil drugi, tretji pa je bil Bulatov. Vsi trije smo takrat preskočili 441 cm.

- Težko je povedati kaj o plasmaju na Olimpijadi. Seveda, najprej je treba priti tja. Vedeti je treba, da je veliko število atletov, ki so dosegli enake rezultate, kot jih imam jaz. Veliko pa je tudi boljših. Meni je samo žal, da se letos nisem mogel v največji meri posvetiti treningom. To pa zaradi stanovanja v Ljubljani, ki sem ga dobil šele približno en mesec pred koncem šole. (*Roman je v času študija na Visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani treniral na stadionu na Taboru; op. raziskovalk*)» (Celjski tednik; 29. 7. 1960)

slika 52: ANKETIRANI OLIMPIJCI

(leta 1960; Roman je drugi z desne; fotografija je iz Celjskega tednika, 29. 7. 1960)

V Rim so odpotovali iz Beograda z letalom. V olimpijski vasi so se dobro počutili, saj so se lahko prosto sprehajali brez akreditacijskih kartic. V prostem času so se lahko z avtobusom odpeljali v mesto, kjer so si ogledali znamenitosti.

slika 53: ROMAN S TRENERJEM FEDORJEM GRADIŠNIKOM NA OI V RIMU

(leta 1960; Roman je prvi z desne, ob njem Fedor Gradišnik ter Olga Šikovec in Stanko Lorger; fotografija je iz kataloga ob razstavi Celjski olimpijci 1936 – 1988)

Na olimpijskih igrah pa ni šlo vse po načrtih. Skakali so še z jeklenimi palicami, ki so zahtevale atlete z veliko mišične mase in z močnim odzivom. Roman je imel močan odziv, a na olimpijadi v Rimu je prav njegov odziv zatajil. Spominja se, da je le en dan pred kvalifikacijskim nastopom v neki dvorani zagledal šest velikih prožnih ponjav. Po duši je bil še vedno telovadec in nad ponjavami je bil očaran. Kot majhen otrok se je pognal na te ponjave in na njih celo uro poskakoval in uprizarjal salte. Naslednji dan je imel povsem mehke noge in z njegovim močnim odzivom ni bilo nič. Svojo prvo olimpijsko izkušnjo je tako zaključil v kvalifikacijah, s skokom 420 cm.

V obdobju po olimpijskih igrah v Rimu je njegova forma malo stagnirala. Kljub vsemu si je prizadeval, da bi ponovno izboljšal državni rekord. Večkrat je neuspešno poskušal preskočiti letvico na višini 443 cm, a je bila pot do uspeha dolgotrajna.

Po olimpijskih igrah so tudi pri nas začeli uporabljati upogljive palice iz steklenih vlaken. To je bilo v skoku ob palici nekaj revolucionarnega. Jugoslovanska atletska zveza je dobila šest palic, ki niso bile več toge kot prej, ampak so se ob skoku upognile. Žal pa so si jih razdelili v Beogradu in Roman ni takoj prišel do nje. Takole je opisal svoj prvi stik z novo palico: »V Jugoslavijo je prišlo šest palic. Mi smo jim rekli fiberglas palice. Ko so jih tisti, ki so bili pri koritu, razgrabili, je meni preostala najslabša. Toda leta 1962 si je legendarni Leon Lukman zlomil nogo. Atlet Crvene zvezde me je poklical in mi podaril svojo palico. Z njo sem bil šesti na evropskem prvenstvu v Beogradu in sicer z istim rezultatom kot tretjeuvrščeni. A sem imel več poskusov.« (Novi tednik; 31. 12. 2014) S tem skokom je 15. 9. 1962 v Beogradu, z rezultatom 455 cm, ponovno popravil državni rekord.

slika 54: PRIMERJAVA SKOKOV Z RAZLIČNIMA PALICAMA

Tudi nova palica je pripomogla, da so bili rezultati vedno boljši. Roman je pogosto okusil radosti ob prejemanju priznanja za najboljši rezultat.

slika 55: NAGRADA ZA PRVO MESTO IN IZBOLJŠAN DRŽAVNI REKORD
(leta 1963; nov državni rekord, dosežen v Celju; 460 cm; fotografija je last g. Romana Leška)

Leta 1963 je nizal uspeh za uspehom, saj je kar štirikrat izboljšal državni rekord. Nazadnje 28. septembra, ko je v Neaplju, s skokom 475 cm, postal prvak na Sredozemskih igrah in je izboljšal tudi sredozemski rekord. Ta zmaga mu je veliko pomenila.

slika 56: EDEN OD USPEŠNIH NASTOPOV ZA DRŽAVNO REPREZENTANCO
(okrog leta 1963; fotografija je last gospe Rosvite Rosina, Romanove sestre)

V zimskem obdobju leta 1963 se je odpravil čez lužo na svojo zimsko ameriško turnejo. Ves čas je budno spremljal dogajanja na tekmovanjih in na treningih. Zanimivo mu je bilo predvsem spoznanje, da imajo v Ameriki na vsakem kolidžu po enega trenerja za vse tekmovalce. Trenerji niso tako sistematični kot v Evropi, so pa zelo delavni. Roman je treniral na univerzi Yale, kjer je

iskal predvsem strokovno pomoč. Dobil jo je od mnogih tekmovalcev. Tam je srečal tudi Dona Bragga, tekmovalca, ki je na olimpijadi v Rimu postal olimpijski zmagovalec v skoku ob palici. Imeli so tudi številna tekmovanja. Tako je tekmoval v Washingtonu, v Philadelphii, v znameniti dvorani Madison Square Garden v New Yorku ...

Svoje ameriške turnee se je takole spominjal: »Najbolj me je presenetilo, da je trajalo tekmovanje za atletsko prvenstvo ZDA v dvorani oziroma indoor, kot mu pravijo, brez odmora od osme ure zjutraj do druge ure ponoči. Tekmovanje se je odvijalo tako, da so najprej nastopili slabši, nato boljši in končno najboljši tekmovalci. O kakem redu v dvorani – tako med gledalci kakor tudi med tekmovalci – ni bilo ne duha ne sluha. Gledalci so med tekmovanjem jedli, pili in kadili po mili volji, fotoreporterji in filmarji pa so prav tako, ne da bi se na koga ozirali, upirali svoje slepeče reflektorje v tekmovalce, ko so le-ti najmanj želeli. Toda domačih atletov vse to očitno ni motilo, ker so vsega tega že vajeni. Zanimivo je tudi, da organizator ni čakal na prav nobenega tekmovalca. Pred startom so samo objavili začetek tekmovanja in imena tekmovalcev. In če koga ni bilo, pač ni nastopil.

Kot zanimivost bi še omenil izredno sodelovanje med atleti, funkcionarji in novinarji, ki se sestajajo na rednih mesečnih konferencah. Na njih seznanjajo funkcionarji novinarje z vsemi pomembnejšimi rezultati atletov, slednji pa seznanjajo prek novinarjev javnost z vsemi atletskimi skrivnostmi, ki so jih zasledili med svojim treningom in se nanašajo tako na tehniko raznih panog kot tudi na novosti atletskega opremljenosti.« (časopisni izrezek brez vseh podatkov iz osebnega arhiva g. Romana Leška)

Na ameriški turneji je spoznal, da ameriški skakalci s palico niso nikakršni nadljudje, čeprav so zelo uspešni. Ugotovil je, da so vele mojstri, a so vse dosegli z veliko vajami in rednim delom. Po tej turneji se je znebil kompleksov, ki jih je imel pred tem, ko je ameriške skakalce gledal kot nekakšne bogove.

Presenetila pa ga je tudi izvedba tekmovanja. Vse je bilo izredno glasno, igrala je tudi »plehmuzika«.

slika 57: ŠTUDIJSKI POSNETEK SKOKA V SLOVITI MADISON SQUARE GARDEN
(leta 1964; New York; fotografija je last g. Romana Leška)

Roman še danes hrani časopisni izrezek iz ameriškega časopisa (ne spomni se iz katerega). Na tekmovanja so jim palice za skok s palico prevažali kar z vozilom prve pomoči.

slika 58: ČASOPISNI IZREZEK IZ AMERIŠKEGA ČASOPISA
(leta 1964; Roman je prvi z leve; izrezek je iz osebnega arhiva g. Romana Leška)

Po tej turneji je lovil vozovnico za olimpijske igre v Tokiu leta 1964. Sam je bil prepričan, da mu bo uspela ponovna uvrstitev na olimpijado, saj je na tekmovanjih v Ameriki v glavnem osvajal peto mesto in dosegal dobre rezultate.

Spomladi se je navajal na novo palico. Takole je svoje trenutne težave ob navajanju na novo palico zaupal novinarju Sportskih novosti, Vilku Luncerju: »Preizkušal sem novo palico. Imam tri, ne, pravzaprav štiri, a je ta najnovejša in se je še nisem navadil. Palica je za težo 160 funtov in sedaj z njo vadam prijem na 455 cm. Lani sem celo leto skakal s palico namenjeno teži 150 funtov in imel prijem na višini 425 cm. Od tod ta razlika in nesigurnost. Ko se bom navadil na novo palico, bi sprememba prijema morala prinesiti vsaj dvajset centimetrov napredka. Lani sem preskočil 475 cm in tako lahko sklepamo, da letos planiram skoke čez 490 centimetrov. Pravim, da je vse odvisno od nove, težje palice, a sploh ne dvomim, da se bom tudi na njo navadil. Potrebujem le čas in še nekaj, kar pa je, na žalost, izven mojih moči...« (Sportske novosti, 16. maj 1964) (*prevod raziskovalk*).

Pri tem je mislil na svojo težo, kajti za skakanje s takšno palico je bil prelahek. Žal pa se nikakor ni mogel zrediti. Sam je bil prepričan, da bi se moral zrediti vsaj za tri kilograme.

Na tekmovanjih je budno spremljal skoke svojih konkurentov in se tudi tako mnogo naučil.

slika 59: MED OPAZOVANJEM SKOKA KOLEGA ARAPOVIĆA
(leta 1964; Roman stoji prvi z leve; časopisni izrezek je last g. Sima Važiča)

Ob sliki je bil komentar: »Roman Lešek opazuje skok Arapovića, drugega najboljšega Jugoslovana v tej disciplini. Tudi Jugoslovani že nekaj let skačejo s palicami iz fiberglasa, ki morajo ustrezati teži posameznih atletov. Lešek pravi, da bi s staro palico, ki ni bila tako prožno, skakal manj, le okrog 5,55 m.« (časopisni izrezek iz leta 1964; last g. Sima Važiča)

Z novo palico se je Roman kmalu spoprijateljil in že 28. maja 1964 je na mitingu v Celju izboljšal svoj državni rekord na 480 cm. Ta rezultat mu je na široko odprl vrata na olimpijado v Tokio.

A s tem rezultatom Roman še ni izpolnil svojih napovedi.

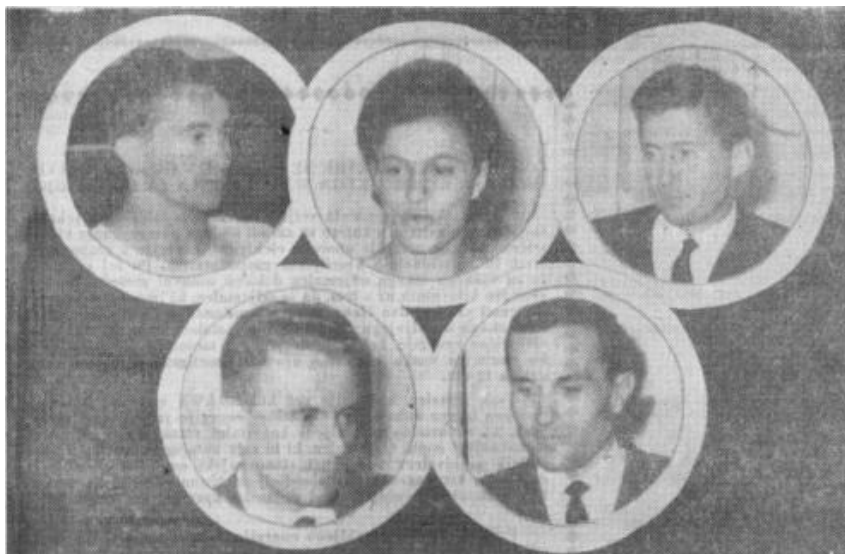
Na atletskem dvoboju reprezentanc Jugoslavije in Bolgarije, ki je bil 3. avgusta 1964 v Ljubljani, je preskočil rekordnih 491 cm. S tem skokom je postavil četrti najboljši rezultat v Evropi v letu 1964. Sanje so postajale resničnost.

slika 60: MED REKORDNIM SKOKOM
(leta 1964; fotografija je iz Ljubljanskega dnevnika,
4. 8. 1964)

»Posebno doživetje je bil skok ob palici, saj sta se poleg ostalih srečala dva odlična rekorderja, Lešek in Bolgar Hlebarov. Novo rekordno višino obeh držav – 485 cm – sta premagala Lešek v prvem, Hlebarov pa v tretjem poskusu. Višino 491 cm pa je zmagel le Lešek in to v prvem skoku. Letvica se je sicer zamajala, toda ostala je na svojem ležišču. Zatem so letvico dvignili za deset centimetrov, vendar poskus ni uspel. Pa drugič! Vse kaže, da je Lešek našel šele zdaj primerno palico, ki je bolj trda kot prejšnja,« je o rekordnem skoku zapisal M. B. v Celjskem tedniku (Celjski tednik; 7. 8. 1964).

Ta Romanov rezultat je odpiral široke možnosti za tekmovanje na olimpijadi. Septembra so na Olimpijske igre v Tokio potovali štirje celjski atleti in trener Fedor Gradišnik. V Celjskem tedniku so jih takole pospremili na daljno Japonsko.

slika 61: SREČNO, CELJSKI OLIMPIJCI!

(leta 1964; Roman je v zgornjem desnem krogu; fotografija je iz Celjskega tednika; 9. 10. 1964)

V Tokio je jugoslovanska reprezentanca odpotovala z letalom, ki je potovalo preko Aljaske. V olimpijski vasi, ki je bila kar precej oddaljena od centra mesta, so se lahko svobodno gibali. Tudi na prizoriščih tekmovanj so se lahko prosto gibali.

slika 62: IZ PREDSTAVITVENEGA KATALOGA UDELEŽENCEV OI V TOKIU
(iz leta 1964; katalog hrani Zgodovinski arhiv Celje (foto 2017))

Na olimpijske igre v Tokio je odpotoval tudi celjski telovadec Tine Šrot, Romanov prijatelj iz otroštva. V najlepšem spominu mu je ostala svečana otvoritvena slovesnost, na kateri so športniki iz celega sveta korakali pred 90 000 glavo množico na tribunah, od koder je japonski cesar Hirohito odprl Olimpijske igre.

slika 63: ZNAČKA UDELEŽENCA OLIMPIJSKIH IGER V TOKIU
(iz osebne arhiva g. Romana Leška)

Na olimpijadi v Tokiu Roman ni ponovil stare napake iz Rima, ko so ga dan pred nastopom zmotile velike prožne ponjave. V kvalifikacijah je preskočil 460 cm in se uvrstil v finalni nastop, kjer pa je skočil še 10 cm več in se z rezultatom 470 cm uvrstil na trinajsto mesto. Sam je bil malo razočaran, a je s tem dosegel odličen rezultat. Z enakim rezultatom bi si štiri leta prej, v Rimu, delil prvo mesto. Morda ga je najbolj prizadelo to, da je v Tokiu bronasto medaljo osvojil Nemec Klaus Lehnertz, ki ga je Roman pred olimpijado, na tekmovanju v Nemčiji, premagal.

slika 64: MED SVEČANO VEČERJO NA OI V TOKIU
(leta 1964; fotografija je last g. Romana Leška)

Takole pa je Romana v tistem obdobju upodobil karikaturist.

slika 65: CELJSKI OLIMPIJEC V OČEH KARIKATURISTA
(leta 1964; časopisni izrezek je last g. Romana Leška)

Po vrnitvi iz Tokia je moral Roman na obvezno služenje vojaškega roka. Eno leto je preživel v Virovitici. Sam trdi, da se je tam navadil vsega slabega – kajenja in občasnega popivanja.

Po olimpijski sezoni, sezoni njegovih največjih uspehov, in letu, ki ga je preživel v Virovitici, se je vrnil na atletsko stezo. Žal pa so se ponovno pojavile težave z iskanjem ustrezne palice.

Zaradi številnih odsotnosti (vsakodnevni treningi in pogosta tekmovanja) je trpelo tudi družinsko življenje. Kljub veliki ljubezni do športa in do svoje palice, v skakanju ni našel več potrebnih izzivov. Leta 1965 je tako zaključil svojo uspešno športno pot.

Še vedno je rad zahajal na stadion in svetoval mladim športnikom. Ljubezen do skakanja je ostala. Odločitev, da je prenehal aktivno trenirati in tekmovati, je spoznal za veliko napako.

Po ločitvi je imel več časa, spremljal je tedanje rezultate skakalcev s palico in vleklo ga je nazaj na atletsko stezo.

Leta 1971 je počasi ponovno začel s treningi. Sam pravi, da je začel ponovno »migati«. Na lastne stroške si je pri štiriintridesetih letih kupil tekmovalno palico. Po njo se je odpravil celo v Lihtenštajn.

Z rednimi treningi se je kmalu vrnil v staro formo in ponovno pričel preskakovati letvico na vedno večjih višinah.

Tako je maja v Celju na tekmovanju republiške lige že preskočil odličnih 470 centimetrov. Na tekmovanju je v prvem poskusu preskočil višine 440 cm, 450 cm, 460 cm in 470 cm. Pri zadnjem skoku je imel še veliko rezerve. Naslednje višine pa ni več preskočil. Že ta višina pa je bila dovolj za zmago in Romana so ponovno vključili v državno reprezentanco.

Julija 1972 je kot član državne reprezentance sodeloval na dvoboju Jugoslavija Belgija. Na tem tekmovanju je bil kapetan reprezentance. Tekmovanje je bilo v Celju, kjer se je Roman ponovno izkazal. Zmagal je s skokom 480 centimetrov. Ker je pri uspešnem skoku preko 480 centimetrov imel še precej rezerve, se je odločil, da bo naskakoval višino 492 cm, kar je bila višina novega državnega rekorda. Veljavni državni rekord, ki ga je imel v lasti prav Roman že od leta 1964, je bil

491 cm. Roman je v Celju neuspešno naskakoval višino novega državnega rekorda. Je pa z zmago veliko prispeval k zmagi Jugoslavije.

Še više pa je meril na Memorialu Ferda Skoka. Po uspešnem skoku prek 480 cm se je Roman odločil, da bo naskakoval nov državni rekord na višini 5 metrov. Ker je pričel skakati že pri višini 420 centimetrov, je bil dokaj utrujen, a želja, da bi se prebil v skupino »petmetrašev«, je bila velika. Žal mu rekordni skok ni uspel, je pa zapustil pozitivne sledi pri navdušenih gledalcih.

slika 66: NEUSPEŠEN NAPAD NA NOV DRŽAVNI REKORD
(leta 1972; fotografija je iz Sportskih novosti, 19. 7. 1972)

Leta 1973 se je Roman dokončno poslovil od tekmovalnih stez. Zaključil je svojo izredno bogato tekmovalno pot, na kateri ga nikoli niso pestile poškodbe.

Na tej poti je kar štirinajstkrat popravil jugoslovanski rekord v skoku s palico (pred tem pa šestkrat rekord Slovenije):

- 7. 8. 1955 – 384 cm – Maribor (SLO)
- 7. 8. 1955 – 390 cm – Maribor (SLO)
- 28. 8. 1955 – 400 cm – Sarajevo (SLO) (1. Slovenec čez 4 metre)
- 9. 9. 1956 – 415 cm – Zagreb (SLO)
- 23. 9. 1956 – 415 cm – Zagreb (SLO)
- 29. 9. 1956 – 420 cm – Zagreb (SLO)
- 2. 6. 1957 – 433 cm – Zagreb (Jugoslavija)
- 16. 7. 1957 – 436 cm – Zagreb (Jugoslavija)
- 27. 4. 1958 – 440 cm – Maribor (Jugoslavija)
- 29. 6. 1958 – 441 cm – Zagreb (Jugoslavija)
- 19. 6. 1959 – 442 cm – Aleksandrija (Jugoslavija)
- 17. 9. 1961 – 445 cm – Beograd (Jugoslavija)
- 2. 9. 1962 – 452 cm – Velenje (Jugoslavija)
- 15. 9. 1962 – 455 cm – Beograd (Jugoslavija) (6. mesto na evropskem prvenstvu)
- 11. 5. 1963 – 460 cm – Celje (Jugoslavija)
- 17. 6. 1963 – 462 cm – Celje (Jugoslavija)
- 29. 7. 1963 – 472 cm – Celje (Jugoslavija)
- 28. 9. 1963 – 475 cm – Neapelj (Jugoslavija) (1. mesto na sredozemskih igrah)
- 28. 5. 1964 – 480 cm – Celje (Jugoslavija)
- 3. 8. 1964 – 491 cm – Ljubljana (Jugoslavija)

Desetkrat je bil jugoslovanski prvak v skoku s palico, devetkrat je bil prvak Slovenije v skoku s palico in enkrat v skoku v daljino. Poleg tega, da je dvajsetkrat izboljšal slovenski rekord v skoku s palico, je republiška rekorda izboljšal tudi v skoku v daljino in v teku na 200 metrov.

V svoji bogati športni karieri je dosegel nekaj odmevnih rezultatov.

- Olimpijske igre – Rim 1960 – končal v kvalifikacijah (420 cm)
- Olimpijske igre – Tokyo 1964 – 13. mesto (470 cm)
- Evropsko prvenstvo – Stockholm 1958 – 9. mesto (430 cm)
- Evropsko prvenstvo – Beograd 1962 – 6. mesto (455 cm)
- Sredozemske igre – Neapelj 1963 – 1. mesto (475 cm)
- Balkanske igre – Beograd 1956 – 3. mesto (400 cm)
- Balkanske igre – Atene 1957 – 2. mesto (420 cm)
- Balkanske igre – Sofia 1958 – 5. mesto (430 cm)
- Balkanske igre – Bukarešta 1959 – 7. mesto (420 cm)
- Balkanske igre – Beograd 1961 – 2. mesto (445 cm)
- Balkanske igre – Ankara 1962 – 6. mesto (420 cm)
- Balkanske igre – Sofia 1963 – 1. mesto (470 cm)
- Balkanske igre – Bukarešta 1964 – 3. mesto (490 cm)
- Balkanske igre – Atene 1965 – 3. mesto (460 cm)

Za reprezentanco Jugoslavije je nastopil kar 42-krat, kar je največ med vsemi slovenskimi atleti. Dvakrat je nastopil tudi za balkansko reprezentanco v dvoboju s Skandinavijo.
(povzeto po knjigi 85 let slovenske atletike 1920 – 2005)

slika 67: JUGOSLOVANSKI DEL EKIPE BALKANA NA DVOBOJU S SKANDINAVIJO
(leta 1957; Roman je sedmi z leve: fotografija je s spletne strani Etnografskega muzeja Slovenije)

SLUŽBOVANJE

Roman je svojo službeno pot začel kot radio mehanik v delavnici Radioval v Celju. V podjetju se je izučil in nato še en mesec služboval kot mehanik.

Zaradi študija na Visoki šoli za telesno vzgojo je prenehal s službovanjem. Ponovno se je zaposlil po končanem študiju. Službeno pot je nadaljeval kot športni pedagog.

Leta 1960 se je kot učitelj telovadbe zaposlil na OŠ Franja Vrunča v Celju (danes OŠ Hudinja). Poučeval je le polovičen delovni čas, saj mu je drugi del, kot aktivnemu športniku, plačevala država v obliki štipendije.

slika 68: KOLEKTIV OŠ FRANJA VRUNČA CELJE
(leta 1961; Roman stoji prvi z desne v drugi vrsti; fotografija je last g. Romana Leška)

Ko so leta 1962 dokončali novo osnovno šolo na Dečkovi cesti v Celju (danes IV. OŠ Celje), se je Roman na njej zaposlil kot učitelj telovadbe. Poučeval je dečke, stare od 11 do 14 let. Navduševal jih je za različne športe. Malo je bil žalosten, ker so, ko jih je ravno seznanil z osnovami športnih panog, odšli na srednje šole, kjer so se nekateri razvili v odlične športnike. Ravno zaradi tega ga je od nekdanj privlačil poklic trenerja.

Ker je pouk v začetku potekal še v dveh izmenah, je tudi Roman včasih imel pouk dopoldan, včasih pa popoldan. Temu je prilagodil tudi svoje treninge.

Učenci so ga imeli radi in so ga upoštevali.

Roman je bil pobudnik organizacije Pionirske atletske olimpijade, ki je bila prvič organizirana leta 1967. Njegovi učenci so na tej prvi Pionirski olimpijadi v Celju dosegli največ prvih mest med vsemi šolami.

Ker ob novi šoli ni bilo športnega igrišča, so se odločili za udarniško delo. Z več kot 1000 urami udarniškega dela, ki so ga opravili učitelji, učenci in starši, so uspešno uredili športno igrišče in ga leta 1970 predali svojemu namenu. Z urejanjem so pričeli leta 1963. Na zapuščen travnik za šolo, kjer je bilo v glavnem močvirje, so iz Cinkarne navozili ogromne količine zemlje in leša za nogometno igrišče ter počasi urejali pravi atletski stadion in druge športne objekte. Uredili so nogometno in rokometno igrišče ter 300 metrsko stezo za tek ter jamo za skok v daljino.

Roman je začel uvajati tudi tuširanje po urah telovadbe, a je njegova ideja naletela na nerazumevanje ned starši, zato so to opustili.

slika 69: UDARNIŠKO UREJANJE ATLETSKE STEZE NA ŠOLSKEM DVORIŠČU
(leta 1963; fotografija je s spletne strani: Vizitka IV. OŠ Celje (22. 2. 2017))

Kot predan športni pedagog je bil Roman tudi pobudnik in glavni organizator zimske in letne šole v naravi, ki so jo prvič organizirali že leta 1972. S smučarskimi veščinami se je seznanilo 124 učencev. Smučarski tečaj so organizirali na Golteh (kasneje tudi na Glažuti in na Kopah). Z osnovami plavanja se je seznanilo 135 učencev. Šolo plavanja so izvajali v bazenu nove šole s prilagojenim programom na Glaziji. Kasneje so letno šolo v naravi izvajali tudi v Termah Zreče in na Debelem rtiču.

slika 70: KOLEKTIV IV. OŠ CELJE

(leta 1972; Roman stoji četrti z desne v dugi vrsti; fotografija je s spletne strani: Vizitka IV. OŠ Celje)

Pionirska atletska olimpijada je počasi prerasla v obširnejšo športno akcijo, saj so v obdobju okrog 25. maja (dan mladosti) organizirali teden dejavnosti, ki so jih poimenovali Teden mladosti.

Učenci celjskih osnovnih šol so se v tem tednu pomerili v različnih športnih disciplinah. Tako so igrali nogomet, rokomet, košarko in tekmovali v atletiki. Akcija je bila med celjskimi šolarji zelo priljubljena.

Mnogi se spominjajo, da je bilo to atletske tekmovalstvo za šolarje pravi praznik. Učenci vseh šol so napolnili tribune atletskega stadiona in bučno navijali za svoje tekmovalce. Vsaka šola je imela enotne drese, tako da so bili tekmovalci prepoznavni, navijači pa so jih bodrili tudi s številnimi zastavami, ki so bile enake barve kot dresi njihovih tekmovalcev. Vzdušje je bilo enkratno. Tekmovalci, predvsem zmagovalci, pa pravi športni junaki.

Roman je leta 1973 zapustil IV. OŠ in se kot trener zaposlil pri AD Kladivar Celje. Svoje bogato znanje je podajal mladim športnikom, ki so se začeli navduševati za skok s palico. »To so bili Zdenko Pilih, Andrej Planinšek, Darko Renner, Milan Krajnc, Vlado Žirovec, Bojan Klakočer, Igor Topole ... Večino sem jih navdušil v IV. osnovni šoli, kjer sem učil športno vzgojo,« je Roman zaupal Dejanu Šusterju, novinarju Novega tednika. (Novi tednik, 31. 12. 2014)

slika 71: ROMANOVI MLADI UPI

(okrog leta 1976; Roman stoji na sredini; fotografija je last g. Romana Leška)

Ker je bil v času aktivnega ukvarjanja z atletiko Roman uspešen tudi na drugih področjih, ni čudno, da so mu zaupali tudi tekmovalce, ki niso skakali le ob palici. Pod svoje okrilje je vzel nadarjenega sprinterja Mira Kocuvana (starejšega) in ga oblikoval v odličnega tekmovalca, ki je v letih 1969 do 1973 kar štirikrat izboljšal slovenski rekord v teku na 200 metrov (20.8). Treniral pa je tudi Dušana in Stanko Prezelj, odlična skakalca v višino. Dušan Prezelj je v letih 1975 in 1976 petkrat izboljšal slovenski rekord v skoku v višino (215 cm), Stanka Lovše Prezelj pa je bila slovenska prvakinja v skoku v višino v letih 1977 do 1981 (186 cm).

slika 72: TRENERJEVE ČESTITKE MIRU KOCUVANU OB ZMAGI NA 60 m V DVORANI
(leta 1971; časopisni izrezek je last g. Romana Leška)

Državni selektor Krešo Račić mu je zaupal priprave državne ekipe v štafetnem teku 4 x 100 metrov. Roman je nalogo vzel resno, saj je moral med šestimi tekmovalci izbrati štiri najboljše. V pripravljalnem obdobju je pripravil različne sestave in jih preizkušal v tekih na 4 x 50 metrov. Pri tem je preverjal tako hitrost kot predaje posameznih kombinacij. Nalogo je uspešno opravil. Med izbranimi člani štafete je bil tudi njegov varovanec Miro Kocuvan.

Že leta 1976 pa se je vrnil na šolo in tudi s svojimi učenci dosegal lepe rezultate. Tako so se pri njegovih urah telovadbe kalili številni mladi atleti, pa tudi drugi športniki.

Leta 1967 je kasnejši odličen slovenski skakalec v višino, Boris Čop, postal državni prvak v skoku v višino za osnovne šole.

Večkrat so bili Romanovi učenci občinski in tudi področni prvaki v atletiki, odlično pa so se odrezali tudi pri drugih športnih panogah.

Mnogo mladih je navdušil za šport in jih usmerjal na poti do odličnih rezultatov.

Gospod Petar Milovac, Romanov kolega na atletskih stezah in v pedagoških vodah, se spominja, da je bil Roman odličen pedagog, ki je znal mladim približati različne športne zvrsti in jih navdušiti tudi za vrhunski šport.

Romanove ure telesne vzgoje so si pogosto ogledali tudi študenti Visoke šole za šport.

slika 73: S ŠOLSKO EKIPO NA ATLETSKEM STADIONU
(leta 1977; fotografija je iz dnevnika Delo; 13. 7. 1977)

Zaradi vsestranskega in odličnega delovanja je šolsko športno društvo IV. OŠ leta 1984 prejelo zlato plaketo in se uvrstilo na prvo mesto v okviru republiškega tekmovanja šolskih športnih društev.

Kljub vsemu pa šolarjem športa nikoli ni postavljaj na prvo mesto. Gospod Drako Renner se spominja, da je, kot učitelj in kot trener, vedno poudarjal, da je za življenje najpomembnejša šola.

Mlade nadebudneže je vzgajal z dobrim zgledom in prav njegov odnos do športa in do življenja nasploh, je v mladih vzbudil željo, da mu zaupajo in mu sledijo.

Z velikim veseljem je Roman opravljal tudi naloge razrednika. Z učenci je stkal pristne vezi, ki so se ohranjale tudi po končani osnovni šoli.

slika 74: ROMANOV NAJLJUBŠI RAZRED

(leta 1985; 5.c razred z razrednikom v Logarski dolini; fotografija je last g. Romana Leška)

Kljub temu da se je Roman vrnil v službo na šolo, trenerskega delovanja ni nikoli povsem opustil. Še vedno je mlade navduševal za šport in jim posredoval bogato znanje, ki si ga je pridobil v dolgih letih športnega delovanja.

Rad je poudarjal, da vse, kar je za uspešen nastop potrebno, naredijo na treningih in da jih vse kar morajo znati, nauči na treningih. Temu je podredil tudi delo trenerja.

slika 75: ROMANOVA USPEŠNA ATLETSKA EKIPA

(leta 1979; Roman stoji tretji z leve; fotografija je last g. Darka Rennerja)

Leta 1996 je Roman zaključil bogato službeno pot športnega pedagoga in se upokojil.

DRUŽINA

Romanu je družina vedno veliko pomenila. V mladosti je bil navezan na starše ter na sestre in brata. Vsi so delovali zelo složno. Veliko so se družili. Povezovala jih je telovadnica in številni družinski pogovori.

Romanova sestra Slava se spominja, da sta si Roman in brat Karli leta 1954, ko je bila v Celju velika poplava, naredila splav, s katerim sta lahko odplula do Partizanove telovadnice in si ogledala, koliko je poplava naredila škode. Vse sestre so dogajanje spremljale z domačega balkona.

Roman pa rad pripomni, da so ga sestre kar preveč razvajale, saj mu doma ni bilo potrebno poprijeti za nobeno hišno opravilo, ker so vse namesto njega naredile one.

slika 76: ROMAN NA TRAVNIKU PRED DOMAČO HIŠO
(leta 1953; fotografija je last gospe Rosvite Rosina, Romanove sestre)

Vsa družina je ponosno spremljala Romanove tekmovalne uspehe. Pogosto so se dobivali ob kosilu in razpravljali o Romanovih uspehih.

Mati je iz časopisov izrezovala članke, ki so beležili njegove uspehe, dekleta pa so jih spravljala v zvezke, da so ostali za spomin.

Gospa Slava Jezernik, Romanova sestra, se spominja, da je bil oče sicer ponosen na sinove uspehe, da pa mu je pogosto, kadar mu na tekmovanjih ni šlo vse po načrtih, govoril, da naj raje ostane doma, če ne misli skakati tako kot je treba.

slika 77: ROMAN Z OČETOM
(leta 1962; fotografija je last g. Romana Leška)

Tudi Roman je bil na družino zelo navezan, zato jim je vedno, ko se je vračal s tekmovanj v tujini, prinašal darila.

Sestra Rosvita se spominja, da ji je iz Amerike prinesel belo-modro jakno, ki je bila v Ameriki takrat simbol pripadnosti nekemu kolidžu. Kot petnajstletna deklica je bila na njo zelo ponosna.

S tekmovanja na Japonskem pa jim je prinesel kipec pojoče japonske deklice, ki je še danes nekakšna družinska maskota.

Družina je še vedno zelo povezana, saj se Roman in vse štiri sestre tedensko dobivajo pri sestri Slavi, ki je najstarejša.

slika 78: Z BRATOM IN SESTRAMI NA DRUŽINSKEM SREČANJU

(leta 1990; na sliki je še brat Karli, ki je umrl leta 1993; fotografija je last g. Romana Leška)

Leta 1958 je Roman postal trener ženske košarkarske ekipe na celjski gimnaziji. Med prizadevnimi košarkašicami je bila tudi dijakinja Elizabeta Ankerst. Čeprav je bil Roman pet let starejši od nje, je preskočila iskrica in Elizabeta in Roman sta se zaljubila. Zaradi ljubezni je tudi odpovedal odhod na študij v Ameriko.

Z Elizabeto sta se leta 1960 poročila in si ustvarila družino.

slika 79: POROČNA SLIKA

(leta 1960; fotografija je last g. Romana Leška)

V zakonu sta se jima rodila dva sinova. Leta 1961 sin Simon in leta 1964 še sin Samo. Živel so v stanovanju na Zoisovi ulici v Celju, ki ga je Roman dobil kot perspektivni športnik.

»Dobro, najprej nekaj o standardu. Ne smem se pritoževati: bolje verjetno ne bi moglo biti. Imam lepo novo stanovanje, pred kratkim sem kupil starega fička, v stanovanju pa je vse kar je potrebno: televizor, radio, gramofon, veliko plošč in vsi električni hišni aparati. Zaslužim 27 000 in dobivam še 30 000 štipendije. Ženina plača je takšna kot moja. Do pred kratkim sem se hranil v Kladivarjevi klubski restavraciji, sedaj pa sem odšel drugam, da poskusim nekakšen juriš na kilograme, ki jih nikakor ne morem dobiti. Moja strast je filmska kamera, snemanje, izleti, še posebno odkar imam avto, dobro meso z roštilja, ki ga sam pripravljam in – oprostite, da ponovno skačem na to temo – največji od vseh mojih hobijev: moja palica ali: moje palice. Dan brez treninga je prazen, vsak trening pa je novo, močno doživetje. Skačem dvanajst let, dvanajst let neprekinjeno in palica mi še nikoli ni presedala, nikoli mi ni postala pretežka ali tuja. Ne vem kaj bi brez nje in zato bom kasneje moral med trenerje. Moram, sigurno. Ne bi mogel, kot Lorger, vsemu hladnokrvno pokazati hrbet in oditi za vedno,« je novinarju Vilku Luncerju odgovoril na vprašanje, kakšen je Roman Lešek brez palice, zunaj atletske steze. (Sportske novosti, 16. maj 1964) (*prevod raziskovalk*)

Na treningih sta ga pogosto spremljala tudi sinova.

slika 80: NA STADIONU S SINOM SIMONOM
(leta 1963; časopisni izrezek je last g. Romana Leška)

Romanu je žena kmalu po poroki podarila zlat obesek s številko 13, ki naj bi mu prinašal srečo. Na tekmovanju v Zagrebu, leta 1957, ko je Roman prvič postal državni rekorder, je nosil startno številko trinajst. Elizabeta mu je ta obesek podarila z željo, da bi na svojem trinajstem tekmovanju za državno reprezentanco, na olimpijskih igrah v Rimu, dosegel svoj najboljši rezultat. Žal se ji želja ni uresničila.

Poletja je mlada družina, kolikor jim je dopuščal čas, preživljala na morju, saj so vsi imeli plavanje zelo radi.

slika 81: ROMAN S SINOVOMA NA PAGU
(leta 1965; fotografija je last g. Romana Leška)

Mlada družina je, žal, podlegla velikim pritiskom ob številnih napornih treningih in odsotnostih zaradi tekmovanj. Kmalu ni bilo več razumevanja in zaupanja med njima. Leta 1971 sta se ločila. Sinova sta ostala pri mami, v hiši na Ostrožnem, ki so si jo zgradili.

Roman se je preselil k staršem, ki sta takrat živela na Vrunčevi ulici v Celju.

Leta 1976 se je Roman vrnil na IV. OŠ Celje (takrat OŠ Ivana Kovačiča Efenke). Dobil je stanovanje na Lavi v Celju in preselil se je v novo stanovanje.

Na šoli je spoznal mlado psihologinjo Ireno Križnik. Zaljubila sta se in se leta 1979 poročila.

slika 82: POROČNA SLIKA
(leta 1979; fotografija je last g. Romana Leška)

V zakonu se jima je leta 1979 rodil sin Roman. Žal tudi ta zveza ni trajala dolgo in leta 1990 sta se ločila. Irena se je s sinom Romančkom preselila v Ljubljano.

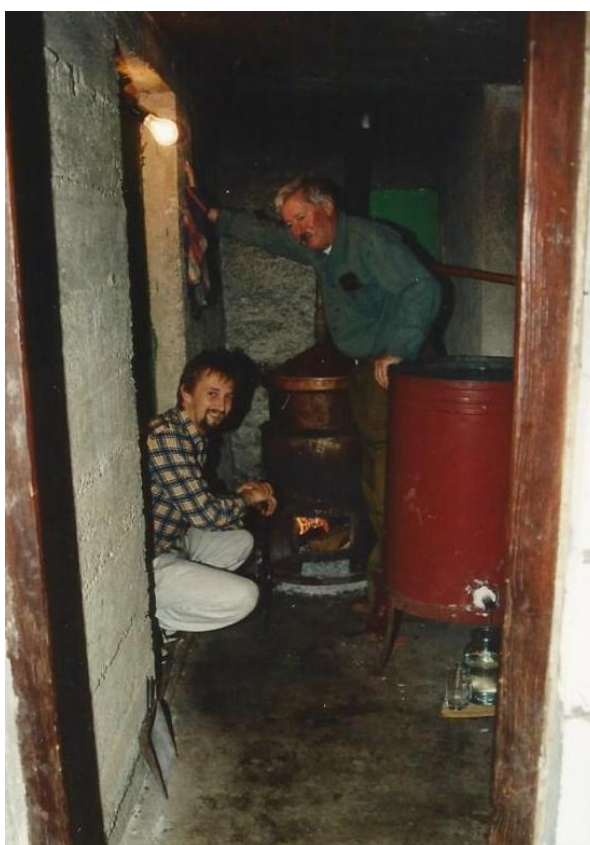

slika 83: SIN ROMAN
(okrog leta 1988; fotografija je last g. Romana Leška)

Roman ima z vsemi sinovi dobre odnose in se večkrat srečujejo.

Sin Simon je postal policist in živi v Kopru, sin Samo je električar in živi v Celju, sin Roman pa je sodnik in živi v Ljubljani.

Roman ima tudi vnuka Roka in vnukinjo Anjo ter že nestrpno pričakuje kakšnega pravnuka.

slika 84: KUHANJE ŽGANJA S SINOM SAMOM
(leta 1990; na vikendu na Gorah; fotografija je last g. Romana Leška)

Kmalu si je Roman ustvaril novo družino. Spoznal je sorodno dušo, gospo Ido Židanik, s katero sta se leta 1992 poročila.

slika 85: POROČNA SLIKA
(leta 1992; fotografija je last g. Romana Leška)

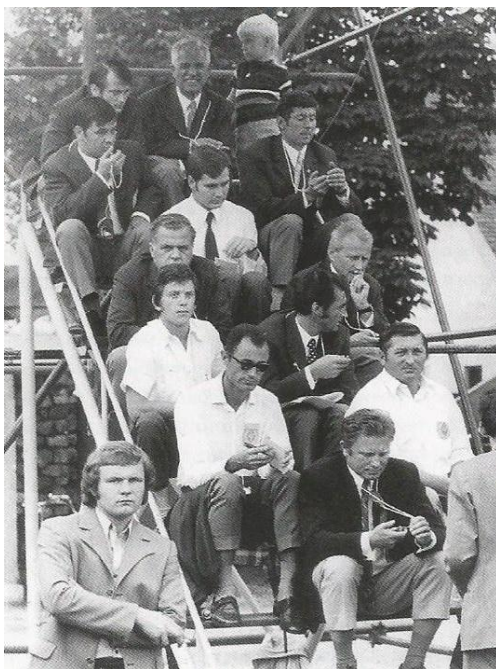
Gospa Ida ima hčerko Iris in tako je Roman dobil še hčerko, ki si jo je vedno želel. Razširjena družina se dobro razume. Pogosto se srečujejo, skupaj praznujejo in si pomagajo, če je potrebno.

slika 86: STAREJŠA SINOVA Z ŽENAMA NA PRAZNOVANJU IDINE ŠESTDESETLETNICE
(leta 2010; fotografija je last g. Romana Leška).

POKOJ

Po upokojitvi je Roman ostal zvest atletiki in svojemu stadionu. Še vedno je zahajal na stezo in svetoval mladim atletom. Vestno je opravljal tudi naloge atletskega sodnika, saj je mednarodni atletski sodnik.

slika 87: ČASOMERILCI NA SODNIŠKEM STOLPU

(leta 1972; Roman je desni v predzadnji vrsti; fotografija je iz knjige 85 let slovenske atletike)

Postal je tehnični direktor AD Kladivar Cetis Celje. Kot tehnični direktor je s klubom preživel tako lepe kot grenke trenutke. V času njegovega vodenja je Kladivar doživel svoje največje uspehe, saj so se, z osvojenim drugim mestom v skupini B, uvrstili v prvo ligo pokala evropskih prvakov – v evropsko Superligo. V tem obdobju je Gregor Cankar osvojil bronasto medaljo na svetovnem prvenstvu v skoku v daljino, Anja Valant je postala evropska podprvakinja za mlajše članice v troskoku, Marina Tomič je kot mladinka v svoji kategoriji dosegla tri državne rekorde ... Pričeli so z obnovo stadiona in obnovljeni zunanji del predali namenu leta 1996.

slika 88: Z OTVORITVENE SLOVESNOSTI

(leta 1996; ob Romanu in Gregorju Cankarju še premier Janez Drnovšek in minister Slavko Gaber)

slika 89: EKIPA KLADIVARJA, KI SE JE UVRSTILA V EVROPSKO SUPERLIGO
(leta 1999; Roman sedi prvi z leve; fotografija je last g. Romana Leška)

Žal pa je denarja za nadaljevanje obnove zmanjkalo in obnova dvorane, ki je bila nujno potrebna, se je zavlekla. Tudi na drugih področjih so se pojavljale finančne težave in med atleti in trenerji so se pojavila nesoglasja in nestrinjanje z vodstvom. Po protestnem pismu in ugotovitvi, da ne bodo našli ustreznih rešitev, je Roman konec leta 1999 ponudil odstop z mesta direktorja AD Kladiivar.

V obdobju, ko ni bil več zaposlen, je imel več časa za svoje hobije. Eden od njih je prav gotovo radioamaterizem. Kot radioamater je vzpostavljajal zveze z vsem svetom. Največ težav je imel z vzpostavitvijo povezav z vzhodnimi državami. Z ljudmi po svetu se je lahko pogovarjal v angleščini, v nemščini in v ruščini. Sam trdi, da je bilo do pojava mobilnih telefonov takšno komuniciranje v svetu zelo priljubljeno.

V veliko veselje mu je druženje s starimi, mladostnimi prijatelji. Nekdanja Gabrska klapa redno ohranja stike. Vsako leto se srečujejo v Celju, pri nekdanji »Lešekovi domačiji«. Na bližnjem igrišču veterani odigrajo simbolično nogometno tekmo, nato pa v eni od celjskih restavracij obujajo spomine na srečno otroštvo, ki jim je ponujalo toliko kvalitetnih zaposlitev. Radi se spominjajo otroštva, ki jim ni nudilo veliko materialnih dobrin, a jim je vseeno dalo tolikšno bogastvo.

slika 90: GABRSKA KLAPA PO 65 LETIH NA STAREM IGRISČU
(leta 2015; Roman stoji prvi z desne; fotografija je last g. Tineta Šrota)

Prijetno druženje se vsako leto konča ob okusnem kosilu, ki se zavleče v pozno popoldne. Na teh srečanjih se jim večkrat pridruži tudi prijatelj, olimpijonek, g. Miro Cerar, ki je svoje največje tekmovalne uspehe dosegal v istem obdobju kot člani Gabrske klape.

slika 91: NA ENEM OD VSAKOLETNIH PRIJETNIH SREČANJ GABRSKE KLAPE
(leta 2016; Roman je prvi z leve; fotografija je last g. Romana Leška)

Roman veliko časa preživi tudi na svojem vikendu, ki ga ima na Gorah pri Rimskih Toplicah. Mir in tišina, ki ju nudijo širna prostranstva v naravi, mu dajejo ogromno energije in ga pomirjajo. Njegovo hišo obkrožajo številne živali, ki se prosto gibljejo po gozdovih in travnikih okrog njegovega »kraljestva«.

slika 92: POGLED IZ ROMANOVE DNEVNE SOBE NA VIKENDU
(leta 2017; fotografija je last g. Romana Leška)

Roman je tudi lovec. Je član Lovske družine Hrastnik. Prepričan je, da je v gozdovih okrog Hrastnika in Rimskih Toplic divjih živali ogromno. Meni, da se tudi medvedi sprehajajo tam okrog.

slika 93: ROMANOV REVIR
(leta 2015; fotografiji sta last g. Romana Leška)

Kljub temu da Roman najbolj uživa v svojem kraljestvu na Gorah, pa se nikoli ne odreče nedeljskemu nogometu na stadionu, kjer se dobivajo atleti veterani. Nobene vremenske razmere niso ovira, da se prijatelji ne bi zbrali in se pomerili na nogometni tekmi. Gonilna sila teh nedeljskih srečanj je prav Roman.

»Redno se dobivamo prav vsako nedeljo v letu od leta 1975. V dveh urah lahko kričiš, se skregaš, stepeš, česar doma pač ne moreš. Med začetniki so bili Jože Kopitar, Martin Štajner, Franc Vravnik, tudi Adi Vidmajer je prihajal. Stanko Lorgar je prišel le enkrat. Bil je hitrejši od žoge. Naj mi zdravje služi vsaj še 10 ali pa 15 let za igranje nogometa, pa bo kar v redu,« je za prispevek S palico v svet, z nogometom do legende, ki ga je v Novem tedniku objavil novinar Dean Šuster, povedal Roman. (Novi tednik, 31. 12. 2014)

slika 94: EKIPA NEDELJSKIH NOGOMETAŠEV
(leta 2015; Roman stoji tretji z leve; fotografija je last g. Romana Leška)

Neutrudni rekreativci prihajajo ob vsakem vremenu.

slika 95: TUDI ZIMSKE RAZMERE NISO OVIRA ZA IGRO Z ŽOGO
(leta 2015; fotografija je last g. Romana Leška)

G. Darko Renner je v svojih spominih na Romana Leška zapisal: »Kljub častitljivim letom je še vedno glavni in hoče zmagovati. To je vrlina zmagovalcev, ki se rodijo in ne naredijo.«

Takšen Roman je in takšen bo vedno tudi ostal – borben, vztrajen, zagnan in z vsem srcem predan športu.

slika 96: ŠE VEDNO ODLIČEN »DRIBLER«
(fotografija je iz Novega tednika, 31. 12. 2014)

NAGRADE IN PRIZNANJA

Številni aplavzi in navdušenje gledalcev ob vsakem uspelem poskusu, predvsem ob doseženih rekordih, je prav gotovo nagrada posebne vrste, ki športniku za vedno ostane v spominu. Nagrada je tudi vsak iskren stisk roke in številne želje za nadaljevanje uspešne športne poti.

Nagrade so tudi številne medalje, ki jih je osvajal na manjših, pa tudi na največjih tekmovanjih.

slika 97: DEL MEDALJ, OSVOJENIH NA NAJVEČJIH TEKMOVANJIH

slika 98: ZLATA MEDALJA ZA PRVAKA NA SREDOZEMSKIH IGRAH LETA 1963

Leta 1972 je prejel državno odlikovanje Red dela z zlatim vencem, ki mu ga je za izredne športne dosežke podelil takratni predsednik Jugoslavije, Josip Broz Tito.

To je bilo odlikovanje SFR Jugoslavije, ki se je podeljevalo posameznikom, organizacijam združenega dela in drugim organizacijam in enotam oboroženih sil SFRJ za posebne zasluge, ki so jih dosegli v gospodarstvu in za delo, ki je bilo posebnega pomena za napredek države v drugih družbenih dejavnostih. Red dela z zlato zvezdo je bil po rangi na 25. mestu med jugoslovanskimi odlikovanji. (vir: Wikipedija; Red dela; UL SFRJ, Beograd 1977; Odlikovanja v SFRJ; 15. 2. 2017)

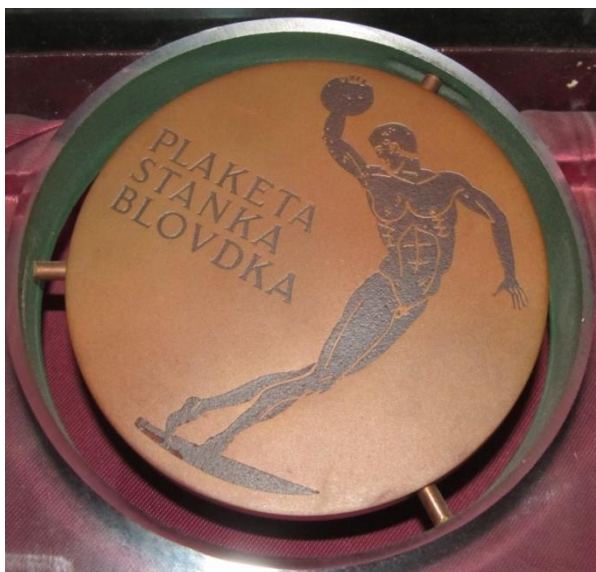

slika 99: POTRDILO O DRŽAVNEM ODLIKOVANJU

slika 100: RED DELA Z ZLATIM VENCEM

Leta 1977 je Roman za tekmovalne dosežke in strokovno delo v atletiki prejel Bloudkovo plaketo. To je državno priznanje Republike Slovenije, ki ga od leta 1965 podeljuje odbor za podeljevanje Bloudkovih priznanj za dosežke na področju športa. Imenuje se po velikem športnem delavcu in funkcionarju Stanku Bloudku.

slika 101: BLOUDKOVA PLAKETA

Leta 1977 je prejel tudi priznanje Občine Celje za uspešno delo z mladimi pri šolskem športnem društvu.

slika 102: OBČINSKO PRIZNANJE

Med številne nagrade in priznanja sodijo tudi mnogi slavnostni sprejemi, na katere je bil povabljen kot uspešen športnik.

slika 103: NA SPREJEMU PRI ŽUPANU
(leta 1964; Roman je prvi z desne; fotografija je last g. Sima Važiča)

Leta 1992 pa je za organizacijske, strokovne in tekmovalne dosežke v atletiki prejel še Bloudkovo nagrado.

To je najvišje državno priznanje Republike Slovenije, ki ga podeljujejo za dosežke na področju športa.

»Roman Lešek (Celje) – za organizacijsko in strokovno delo ter tekmovalne dosežke.

Nagrajenec je član atletskega društva Kladivar vse od leta 1952. Kmalu je postal državni rekorder v skoku ob palici; rekord je izboljšal kar štirinajstkrat, za reprezentanco je največkrat nastopil med vsemi slovenskimi atleti (dvainštiridesetkrat). Med drugim je osvojil naslov balkanskega in sredozemskega prvaka (v Neaplju), državo je zastopal tudi na olimpijskih igrah v Rimu (1960) in Tokiu (1964). Dobro se je uvrščal tudi na evropskih prvenstvih (1958 – deveti, 1962 – šesti). Po aktivni tekmovalni karieri se je posvetil trenerstvu (od 1960). Nagrajenec je eden izmed pobudnikov ustanovitve tako imenovane olimpijade mladih, dolga leta tudi aktiven v sodniški organizaciji in v svojem matičnem klubu Kladivar – Cetisu,« so v dnevniku Delo zapisali obrazložitev za prejeto nagrado. (Delo, 30. 11. 1992)

Željko Zule pa je v Novem tedniku v prispevku Bloudkovi nagradi za Kardinarjevo in Leška zapisal: »Roman Lešek: Rodil se je 7. avgusta 1937 v Celju, nagrado pa je dobil za tekmovalne dosežke in organizacijsko – strokovno delo. V svet športa je stopil leta 1945 kot orodni telovadec, v začetku petdesetih pa je prestopil v košarkarske vrste in za Celje igral v republiški ligi. Z atletiko se je seznanil leta 1952 in v tej panogi dosegel najbolj odmevne rezultate.

Dve desetletji je bil jugoslovanski rekorder v skoku s palico (491 cm), slovenske rekorde pa je imel tudi v skoku v daljavo (743 cm) in teku na 200 metrov (21,7). Za reprezentanco Jugoslavije je zbral 40 ekipnih nastopov, kar je največ med vsemi slovenskimi atleti. Sodeloval je na olimpijskih igrah v Rimu in v Tokiu, nastopil na dveh evropskih prvenstvih in leta 1963 v Neaplju zmagal na sredozemskih igrah. Po končani karieri je bil trener nekaterih uspešnih celjskih atletov (Kocuvan st.,

Prezelj), v občinskih komisijah za šolski šport je opravljal vrsto ključnih nalog, v zadnjem obdobju pa je tehnični vodja Atletskega društva Kladivar Cetis. Pred leti je za svoje delo že prejel Bloudkovo plaketo.

Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT&RC.« (Novi tednik; 26. 11. 1992)

slika 104: PRIZNANJE – BLOUDKOVA NAGRADA

slika 105: PREJEMNIKI BLOUDKOVIH NAGRAD
(leta 1992; Roman je tretji z desne; Delo, 30. 11. 1992)

DRUGI O ROMANU LEŠKU

g. Tine Šrot, prijatelj (Ljubljana)

»Prijetno me je presenetilo vaš vabilo, da napišem spomine na mojega prijatelja Romana Leška za raziskovalno nalogo.

Rodil sem se v Celju let 1938 v delavski družini z osmimi otroki. Leta 1949 smo se preselili v predmestje Celja, Gaberje, v bližino stare cinkarne. V soseski smo se otroci hitro povezali z vrstniki iz delavskih družin. Bili smo generacija, ki nas je zaznamovala 2. svetovna vojna. V nas je naselila nenehen strah in občutek ogroženosti. Prva leta po vojni je bilo prisotno stalno pomanjkanje dobrin za preživetje, kar smo najbolj občutili otroci iz revnih delavskih družin. Zaradi velike socialne stiske smo začutili potrebo po odmiku od teh težkih razmer. Bosonogi kratkohlačniki smo se skoraj vsak dan srečevali pod lipo sredi zaselka. V družini je izstopal Jože Brodnik, od večine starejši dve leti, visokorasel in inteligenčen fant, ki je pozitivno vplival na nas. Navdušil nas je za športne aktivnosti. Nekega dne smo se zbrali na bližnjem travniku. Jože je prišel med nas z načrtom oziroma s skico v roki in rekel: »Na tem travniku bomo zgradili atletski stadion!«

Začela se je delovna akcija: izkopali smo pravokotno jamo za skok v daljino in v višino. Za skok s palico smo izkopali posebno jamo kvadratne oblike z izkopom za vboj palice. V obe jami smo nasuli žagovino iz bližnjega odlagališča mizarskega podjetja. Na stojala za skok v višino in za skok s palico smo v presledkih zabili žebelje, na katere smo polagali prečne letve. Na tem prizorišču smo bosonogi najstniki vadili in tekmovali v atletskih panogah. Za met diska smo sklepali strešno opeko v okroglo obliko. Kroglo smo našli na odpadku starega železa. Za kopje nam je služila fižolova prekla, ki smo jo na koncu ošilili. Za skok s palico je bila najbolj primerna nosilka hmelja – hmelovka. Višek dogajanja na atletskem stadionu so bile naše miniaturne »olimpijske« igre, ki smo jih izvajali v daljših presledkih. Na tekmovanjih sta najbolj izstopala Jože Brodnik in Roman Lešek. Poleg atletike so nas navduševale tudi druge športne zvrsti. Nogomet smo igrali bosonogi kratkohlačniki na travniku, z žogo, narejeno iz cunj, saj za pravo žogo ni bilo denarja. Pri nogometni igri je blestel Hribnik Ivan (Hanza), ki je, kot velik talent, v poznejših letih postal najboljši nogometaš Celja vseh časov. Preizkušali smo se tudi v tenisu. Z doma narejenimi lesenimi loparji smo igrali na bližnjem odbojkarskem igrišču. Veliko kuhinjsko mizo priredili za vadbo namiznega tenisa. Seznanjali smo se tudi z borilnimi športi, kot sta rokoborba in boks. Roman Lešek si je izposodil dva para rokavic od starejšega brata, ki je treniral boks. Na ploščadi Leškove hiše smo nato uprizorili boksarski turnir. Moj nasprotnik je bil Roman – bil je eno leto starejši od mene, pol glave višji in izredno spreten. V dvoboju me je z boksarskim udarcem udaril v glavo s takšno močjo, da sem bil cel teden v omami (knock downu). Od takrat naprej nisem nikoli več boksal.

Sčasoma smo se včlanili v telovadno društvo Partizan – Celje – Gaberje, kjer smo kot naraščajniki osvajali telovadne veščine.

Tudi zimski športi nam niso bili tuji. V zimskem času smo se smučali večinoma z doma narejenimi smučmi. Na bližnji vzpetini smo zgradili skakalnico in skakali od jutra do večera. Velik izziv je pomenilo smučanje na 5 kilometrov oddaljeni Celjski koči. Hokej pa smo igrali na Ledenih mlakah. Takrat se še nismo zavedali, da smo si s tako pestro športno aktivnostjo idealno pripravljali telo in duha za kasnejše dosežke v vrhunskem športu. Tako ni slučaj, da je iz naše klope izšlo kar pet olimpijcev. Jože Brodnik je na Olimpijskih igrah v Rimu leta 1960 osvojil 9. mesto v atletskem deseterboju. Roman Lešek je na istih igrah pri 23 letih osvojil 13. mesto v skoku s palico. Nataša Urbančič je na Olimpiadi v Mehiki leta 1968 osvojila 6. mesto v metu kopja, štiri leta pozneje pa 5.

mesto, prav tako v metu kopja. Ratej Ivan je bil udeleženec zimskih olimpijskih iger leta 1972 v Saporu na Japonskem v hokejski reprezentanci. Tine Šrot je na olimpijskih igrah leta 1968 v Mehiki osvojil 6. mesto z ekipo Jugoslavije. Hriberniki Ivan (Hanza) je bil kapetan amaterske jugoslovanske nogometne reprezentance.

Kot sem že omenil, smo živeli mladostniki iz revnih delavskih družin v pomanjkanju. Hrepeneli smo po dobri hrani, predvsem po sladica in po sadju. Če je kdo med nami prinesel kaj boljšega za pod zob, smo si to vedno prijateljsko razdelili. Roman Lešek je pogosto prišel v našo družbo z veliko rezino kruha, namazanega z mastjo in ocvirki, ki ga je velikodušno delil z nami. Planili smo na ponujeno in trgali kot šakali koščke kruha, tako da ubogemu Romanu ni ostal niti grižljaj.

Z Romanom sva občasno nabirala staro železo in ga s samokolnico peljala v 3 kilometre oddaljen odpad na Hudinji. Potem, ko sva ga prodala, sva takoj zavila v slaščičarno in si privoščila sladice, ostanek denarja pa sva prihranila za kino.

V tistem mladostnem obdobju smo vsi vrstniki živeli v nekakšni romantični iluziji. Z velikim užitkom smo prebirali znanstvenofantastično literaturo in pustolovske romane. Naši najbolj priljubljeni pisatelji so bili Jules Verne, Alexandre Dumas, Jack London, Karl May in Fran Saleški Finžgar. Poseben fantazijski motiv je za nas predstavljal film. Najbolj so nas navduševali viteški filmi, saj smo se radi istovetili z vitezi. Doma smo si izdelali lesene sablje z aluminijastimi pločevinastimi ščitniki pri ročajih, loke s puščicami in frače. Tako oboroženi smo se povzpeli na grad Celjskih grofov. Razdelili smo se na dve skupini in uprizorili viteški spopad. Nad prepadnim obzidjem smo se sabljali, izza zidov razvalin pa smo se obstreljevali z loki in fračami. Pri tem obstreljevanju je prišlo do nesreče. Hriberniki Ivan (Hanza) je pokukal izza obzidja, Roman Lešek ga je opazil, napel fračo in mu spustil projektil s kamnom naravnost v sredino čela. Roman je ves obupan skočil k njemu in se hitel opravičevati, ihteč: »Hanza, nisem te hotel poškodovati, Hanza, nisem te hotel poškodovati...«. Hanza je brez zamere sprejel opravičilo in viteško prenašal bolečine zaradi poškodbe. Po tem spopadu smo sklenili premirje in se odpravili proti domu. Spotoma smo skrivaj natrgali nekaj sadja med vinogradi in sadovnjaki.

Posebno poglavje je predstavljal film Tarzan, kralj džungle. Za vstopnice je bil takšen naval množic kot ga za kino predstavo v Celju še ni bilo. Pred vhodom v stavbo kina se je vila dolga kolona vse do železniške postaje. Vstopnice so v hipu pošle. Ker smo si na vsak način hoteli ogledati film, smo na vogalu stavbe, v kateri je bila kinodvorana, splezali po odtočni cevi do prvega nadstropja, prečkali steno in vstopili skozi okno stranišča ter potem v dvorano. V dvorani smo se potuhnili in delili sedež s kolegom, ki je plačal vstopnino. Tarzan nas je tako navdušil, da smo preplezali vsa drevesa v okolišu. S Tarzanovimi džungelskimi kriki smo skakali z drevesa na drevo, pri tem pa se je meni odtrgala veja in sem treščil na tla – na srečo brez hujših posledic.

Z našo družino smo bili prisotni na različnih športnih in kulturnih prireditvah. Obiskovali smo Lunapark in cirkus, v katerega smo se skrivaj splazili pod šotorom – nekega dne pa se je pri tem kolega, ki je v naši klapi izstopal kot nerodnež, zagozdil. Opazil ga je cirkuški dreser in ga namlatil z bičem po zadnjici.

S tem končujem opis podvigov Gabrske klape. V njem je tudi nekaj pobalinstva, ki odraža slo po popolni svobodi gibanja in doživljanja.

Po ranem mladostnem obdobju sta se najini življenjski poti (z Romanom Leškom) nekoliko oddaljili. Roman je po končani gimnaziji nadaljeval študij na takratni visoki šoli za telesno kulturo, kjer je diplomiral kot pedagog športne vzgoje. Mene je po končani srednji šoli pot vodila na študij v Ljubljano, kjer sem nadaljeval tudi s svojo športno kariero.

Nepozabno je bilo potovanje na Olimpijske igre v Tokio leta 1964. Z Romanom sva bila člana Jugoslovanske olimpijske odprave. Roman je tekmoval v atletiki, jaz pa v gimnastiki. Bila sva očarana nad eksotiko in mistiko Japonske. Otvoritev olimpijskih iger se je odvijala na velikanskem stadionu z 90 000 gledalci. V mimohodu smo korakali nastopajoči iz celega sveta mimo častne tribune, kjer je cesar Hirohito odprl olimpijske igre. Pravi spektakel so uprizorila reaktivna letala, ki so visoko na modrem nebu z izpušnimi plini narisala bele olimpijske kroge.

Z Romanom sva bila kot tekmovalca udeležena Sredozemskih iger v Napoliju leta 1963. Roman je v skoku s palico osvojil zlato medaljo in postal sredozemski prvak, jaz pa sem osvojil srebrno medaljo z ekipo gimnastične reprezentance. Po tekmovalju sva šla na organiziran izlet na vulkan Vezuv in z roba kraterja zrla v kadeče žrelo vulkana. Ogledala sva si tudi izkopanine antičnih Pompejev, ki jih je pred 2000 leti zasul pepel pri izbruhu vulkana.

Roman Lešek je dobil za življenjsko delo na področju športa najvišje priznanje – Bloudkovo nagrado.

Romana poznamo kot izredno poštenega, iskrenega in prijaznega človeka. Štejem si v čast, da sem od rane mladosti njegov prijatelj. Prijatelji veterani iz Gaberja se simbolično vsako leto srečujemo pri nekdanji Leškovi domačiji in na bližnjem igrišču igramo mali nogomet. V restavraciji potem obujamo spomine na mlada leta. Letos bomo na tradicionalnem srečanju Gaberčanov počastili visok jubilej Romana Leška – 80 let starosti.

S spoštovanjem,

Tine Šrot«

g. Bojan Glavač,

»Lepo pozdravljeni, mladi raziskovalki !

Nemalo me je presenetilo vajino pismo. Lepo da sta se lotili zanimive naloge, ki bo zagotovo popestrila vajino izobraževanje. Roman Lešek je bi moj športni kolega pri atletskem Kladivarju v času, ko je ta segal v sam vrh jugoslovanske atletike. Skakala sva s palico, dokler nisem zaradi zapletene poškodbe gležnja moral (najbrž konec leta 1955) prekiniti z atletiko.

Potem sem ga srečal menda samo še dvakrat, in sicer leta 1962 na atletskem mitingu v Velenju, ko je postavil nov rekord, in kot voditelja na kladivarjevem štadionu, ko je potekalo slovensko mladinsko prvenstvo. Na štadion sem zašel čisto slučajno in ko me je prepoznal, je v mikrofona povedal, da sva nekoč skupaj tekmovala in da je izboljšal moj rekord (v Mariboru leta 1955 od 3,81 m na 3,84 m in 3,90 m). V novi vlogi ga nisem takoj prepoznal, ker je imel simpatične brčice.

Ko je pred tremi leti umrl Stanko Lorger in se nas je zbrala na pogrebu le še peščica starih kladivarjevih atletov, smo se spraševali, kje je Roman Lešek. Nihče ni znal natančneje pojasniti.

Zdaj pa še malo o skoku s palico. Jaz sem celih sedem let starejši. Okoli leta 1948 sem na nekdanji Glaziji (zdaj stoji na tem mestu parkirna hiša), kjer je bilo nogometno igrišče, igrišče za košarko in atletska steza z ugaski, prvič videl bambusovo palico. Bil sem sicer takrat pri začetkih celjske košarke (okoli leta 1947), zato sem bil nekaj časa košarkar in atlet, dokler ni pretehtala atletika. Bambusovi palici (nekoč se je zlomila Franciju Vehovarju, a k sreči se ni nataknil nanjo) je sledila toga aluminijeva, na novem štadionu pa smo dobili jeklenko. Jeklenka je bila na sredini odebeljena in se je že rahlo upogibala. V uporabi je bila več let, dokler se ni pojavila plastična, ki zaradi prožnosti in zelo velikega upogiba omogoča

znatno višji oprijem. Zato je mogoče z njo skakati precej več kot meter bolj visoko. Žal je v mojem času še ni bilo, mi jo pa je Roman v Velenju, kjer je leta 1962 z 4,52m postavil jugoslovanskega, dal v roke, da sem se malo obesil nanjo.

Naj še povem, da današnji skakalci padajo na mehko povišano doskočišče in najbrž pri tem, še zlasti če so uspešno premagali letev, uživajo. Mi smo nekoč padali precej bolj globoko na pesek, ki smo si ga morali največkrat sami zrahljati.

V začetku nismo dosti vedeli o treningu. Bil sem vozač, dijak celjske gimnazije, in sem največ treniral enkrat tedensko. Ko je Kladivar pridobil dobre trenerje, so rezultati skokovito narasli. Tudi Roman je začel resno intenzivno trenirati in uspeh ni izostal, izkazal pa se je prav tako kot vsestransko nadarjen atlet, kar ima še dodatno težo.

Na internetu sem odkril bogato zgodbo o celjskih atletih. Mednje sodi tudi Romam Lešek, moj nekdanji športni tovariš. Podatki z interneta vama najbrž veliko pomagajo pri nalogi, še posebej dragoceni so posnetki.

Zagotovo vama ni ostalo skrito, da potujem že v sedeminosemdeseto. Toliko sem si jih lahko naložil, ker še vedno kolikor se da migam. Do nedavnega sem še smučal in uspešno tekmoval v veteranske tenisu. Že dolga desetletja vsako jutro malo tečem, delam tibetanske vaje, se veliko gibljam in imam kar nekaj konjičkov, predvsem pa sem odločen sovražnik nikotina in alkohola.

Brez zamere, malo sem se razpisal, kar sicer tudi rad počenjam. Pozdravita mi Romana Leška in mu prenesita moje iskrene čestitke za osemdeseto z najboljšimi željami. Tudi vaju in vajino mentorico lepo pozdravljam in - veliko uspeha z nalogo!

Bojan Glavač«

g. Igor Topole, nekdanji učenec (Celje)

»Roman Lešek je bil moj "tovariš" za telesno vzgojo na Osnovni šoli Ivana Kovačiča Efenke (sedaj IV. osnovna šola Celje).

Še danes mi je v spominu ostala prva ura telovadbe, ko sem ga prvič spoznal. Postavil nas je v vrsto, tako po višini, nam povedal, kako želi da ga pričakamo, ko prične šolska ura, in da bomo – kadar bomo imeli telovadbo prvo šolsko uro – za uvod zapeli eno pesem (to je bil takrat običaj na celi šoli).

Potem je stopil do vrvi in splezal do vrha tako, da se vrvi z nogami sploh ni dotikal. Še več – namesto da bi mu prosto visele navzdol, jih je držal v prednosu in takrat sem ga opazoval kot nadnaravno bitje. Nič ni govoril – je pa pustil neizbrisljiv pečat na vse mulce, ki smog a takrat gledali. In v mojih očeh je postal heroj, za katerega in zaradi katerega bi naredil VSE.

Tako smo preživeli štiri leta v telovadnici, jeseni in spomladi pa smo pridno telovadili na šolskem igrišču. Ko je bilo le-tega potrebno preurejati in je tovariš Lešek vprašal, kdo bi pomagal, sem bil seveda v prvi vrsti in smo udarniško delali za naše igrišče.

Proti koncu osnovnošolske poti nas je nekajkrat peljal na atletski štadion Borisa Kidriča (kakor se je takrat imenoval) in nam pokazal, kako se skače s palico. Ker sem sam imel nekajletne izkušnje skakanja s palico preko potoka Koprivnica, mi je na teh urah kar šlo in povabil me je, da pridem na kakšen trening. Kaj lepšega se mi takrat ni moglo zgoditi: da je mene, drobnega in suhega fantiča, tovariš povabil na trening neverjetno. Siguren sem, da sem bil na štadionu vsaj pol ure prej. Naredili smo dva, tri treninge in Lešek me je prijavil za tekmovanje: Kvalifikacije za atletski pokal Slovenije za mlajše mladince. Prvič sem tekmoval in preskočil 230cm. S tem sem se uvrstil na finale republiškega pokala, ki je bilo na

Plečnikovem štadionu v Ljubljani. Tam sem preskočil 280cm in se uvrstil na finale državnega pokala (to je bila takrat Jugoslavija), ki je bilo v Novem Sadu. Potovanje na to tekmovanje in druženje s starejšimi atleti me je dokončno zaznamovalo, da sem postal atlet (povprečen), da sem se odločil za študij na Visoki šoli za telesno kulturo, da sem prvo leto služboval kot profesionalen trener za selekcije v domačem klubu, da sem še danes aktiven kot športni funkcionar v društvu.

Ko sem bil kasneje že trener, je Roman Lešek treniral manj, je pa imel na skrbi odlične atlete kot Milan Kranjc, brate Prezelj in še koga bi lahko naštel. Kadarkoli sem ga kaj povprašal kot mlad trener, mi je vedno z veseljem svetoval in razložil, zakaj je npr. uporabil določena trenajzna sredstva, zakaj je uporabil kakšno določeno vajo in podobno.

Leta 1986 sem predal svoje atlete ostalim klubskim trenerjem, ker sem se posvetil gradnji hiše in dvema otrokoma in se vrnil v atletiko okoli leta 2000, ko je pričela trenirati hči in leto kasneje še sin. Takrat Roman Lešek ni bil več trener in v začetnih letih nisva imela veliko stikov – razen pristnega pozdrava in kakšnega dovtipa na račun marsičesa. Srečevala sva se kot sodnika in na kakšnem sestanku sodniškega zbora ali društveni skupščini, kjer je bil Roman Lešek vedno vnet zagovornik napredka, vedno je predlagal rešitve za težave, ki smo jih imeli (za razliko od mnogih drugih, ki so samo izpostavili problem, rešitve pa niso ponudili).

Ko je naš trener in vzornik praznoval 70 let, smo se njegovi bivši atleti zbrali in skupaj smo praznovali jubilej vzornika, trenerja in tovariša.

Zadnje leto igrava ob nedeljah rekreativni nogomet in nihče, ki bi zadevo spremljal s strani, ne bi verjel, da bo "večni mladenič" kmalu dopolnil 80 let, pa je še vedno izjemno hiter, eksploziven in odličen dribler.

Če bi imeli otroci v današnjih osnovnih šolah same takšne športne pedagoge, kakor je bil tovariš Roman Lešek, potem bi skoraj vsi mladi končali v športu, saj ga je znal prikazati kot nekaj lepega, kot nekaj, za kar se je sicer potrebo potiti, a ti na koncu ponudi ogromno notranjega zadovoljstva in samozadoščenja.

Igor Topole«

g. Darko Renner, nekdanji učenec (Celje)

Priznam, da sem bil nekoliko presenečen, ko sem prejel vajino pismo. Spraševal sem se, kako ste g. Romana povezali z mano in kako veste, da sem zaposlen na Šolskem centru Celje.

Ampak saj je vseeno. Drži, da g. Romana precej dobro poznam, saj me spremlja že od osnovne šole dalje, kjer je poučeval športno vzgojo. Bil je moj profesor, ki me je navdušil za atletiko. Takrat (leta 1972) smo osnovnošolci tekmovali v atletiki na pionirskih olimpijadah. Tribune so bile vedno nabito polne in vzdušje je bilo res enkratno. Za nas fante je bilo to še posebno pomembno, saj če si sodeloval ali celo zmagal na olimpijadi, si imel vedno dovolj oboževalk. Moja generacija fantov je bila še posebno uspešna, saj smo bili kot ekipa zmagovalci Slovenije in smo dosegli veliko prvih mest (Rener, Čop, Cerovšek, Rejc).

Na olimpijadi sem tekmoval v skoku v daljino in osvojena zlata medalja mi je dala velik motiv, da sem začel trenirati na štadionu AD Kladivar. Moj trener je bil seveda g. Roman Lešek. Ker je bil odličen skakalec s palico, me je navdušil ravno za to disciplino. Ekipa, ki je takrat trenirala pod njegovim okriljem, je bila kar številčna. Poleg mene še Andrej Planinšek, Igor Topole, Dušan in Stanka Prezelj, Bojan Klakočar ..., kasneje še Vlado Žirovec, Milan

Kranjc. Ker smo ga občudovali kot športnika in pedagoga, smo mu neizmerno zaupali tudi kot trenerju. Trenirali smo trikrat, štirikrat ali petkrat tedensko, kakor so pač komu dopuščale ostale obveznosti. Naj poudarim, da g. Lešek nikoli ni postavljaj atletike na prvo mesto, pač pa je poudarjal, da je za življenje najpomembnejša šola. Ker se kot trener ni pogosto udeleževal naših nastopov, si iz udeležbe na tekmovanjih tudi nisem zapomnil kakšnih posebnih pripetljajev. Ko smo ga vprašali, zakaj nas pogosteje ne spremlja na tekmovanja, je vedno odgovoril, da kar nas je naučil, nas je naučil na treningu, na tekmi pa je vse odvisno od nas samih in nam on ne more več pomagati.

Tako so mi iz druženja z g. Leškom najbolj ostali v spominu dogodki na skupnih pripravah, ki jih je vsako leto organiziral klub. Kljub temu da smo trenirali dvakrat na dan, smo vedno našli dovolj časa za partijo taroka. Tako kot v športu, je tudi pri kartah naredil vse, da bi zmagal. In še danes je tako. Ko sem pri 25 letih zaključil svojo športno kariero, sem začel zahajati na nedeljski nogomet, katerega gonilna sila je seveda g. Lešek. Kljub častitljivim letom je še vedno glavni in hoče zmagovati. To je vrlina zmagovalcev, ki se rodijo in ne naredijo.

Upam, da ste o g. Lešku izvedele kaj novega in vama bo to koristilo pri raziskovalni nalogi.

Lep pozdrav

Darko Renner od leta 1994 Renner«

ZAKLJUČEK

Pisati življenjsko zgodbo človeka, ki ga nič ne poznaš, se nama je na začetku zdelo precej zahtevno. Ko pa nama je najina mentorica povedala, da bova lahko sestavili življenjski mozaik športnika, ki je s svojim talentom ter vztrajnim in marljivim delom iz skromnih razmer posegel v sam svetovni atletski vrh, nama je izziv postal zanimiv.

Ob prvem srečanju z gospodom Romanom Leškom sva ugotovili, da je prijeten sogovornik, predvsem pa z vsem srcem predan atletiki. Popeljal naju je skozi življenjsko zgodbo športnika, ki se je kalil v skromnih povojnih časih, ko je skok s palico preizkušal z drogom za zastavo in se, ob marljivem in vztrajnem treniranju, povzpел do enega najboljših skakalcev s palico v svojem obdobju. Z veseljem sva prisluhnili zgodbi o napredku pri razvoju skoka s palico – od doskokov v mivko do doskokov na mehko blazino, od skokov s trdo, aluminijasto palico, do skokov z modernejšo palico iz fiberglasa.

Ob koncu sva ugotovili, da so se najina predvidevanja skoraj v celoti uresničila:

- S svojimi športnimi dosežki je poskrbel za prepoznavnost Slovenije in Celja, saj je kar štirinajstkrat izboljšal državni rekord ter v skoku s palico dosegal odmevne rezultate tudi na mednarodnih tekmovanjih. Za vedno pa bo ostal Slovenec, ki ima največ nastopov za državno (jugoslovansko) atletsko reprezentanco; kar dvainštirideset.
- Kljub številnim odmevnim rezultatom je med Celjani slabo poznan. Mladi ljudje ga sploh ne poznajo, starejši pa ga poznajo le delno. S svojo nalogo ga bova skušali predstaviti učencem naše šole. Bilo pa bi zanimivo, če bi lahko tudi ostale Celjane seznanili z njegovimi uspehi in z njegovim pomenom za celjsko atletiko ter njegovo športno pot predstavili z razstavo v centru Celja.
- Ugotovili sva, da je njegov pečat, ki ga je zapustil na domači in na mednarodni atletski sceni, dovolj velik, da si zasluži, da sva njegovo življenjsko zgodbo predstavili v nalogi Osebnost mojega kraja.

Veseli sva, da sva ga spoznali, da sva spoznali njegovo bogato življenjsko zgodbo in da lahko, ob njegovem visokem življenjskem jubileju, to zgodbo predstaviva tudi vam.

slika 106: ENA OD RAZISKOVALK MED OGLEDOM RAZSTAVE CELJSKI OLIMPIJCI (leta 2017; v Zgodovinskem arhivu Celje; fotografija je last raziskovalk)

ZAHVALA

Ob koncu bi se radi zahvalili vsem, ki so nama pri najinem delu pomagali. Hvala vsem, ki so pobrskali po spominu in nama zaupali nekaj utrinkov s poti, ki so jo prehodili z g. Romanom Leškom. Z njihovo pomočjo je najina naloga postala popolnejša, življenjski mozaik g. Romana Leška pa pestrejši.

Iskrena hvala tudi vsem, ki ste naju pri najinem delu usmerjali in naju spodbujali ter nama pomagali pri oblikovanju najine naloge.

Predvsem pa bi se radi zahvalili g. Romanu Lešku, ki naju je popeljal skozi življenjsko zgodbo športnika, ki je v skromnih razmerah krojil vrh jugoslovanske, pa tudi svetovne atletike.

VIRI IN LITERATURA

PISNI VIRI: Atletsko društvo Kladivar: 50 let: v stoletju celjske atletike; Zbornik AD Kladivar
Cetis Celje; urednik Vladimir Vidmar; Celje, april 1998
Jugoslavenska atletika; godišnjak 1957 – 1960; štamparija Borba Zagreb; urednik
Mladen Delić; Zagreb, 1960
85 let slovenske atletike – 1920 – 2005; uredniški odbor: B. Dular, J. Novak, Z.
Peternelj, M. Račič; Atletska zveza Slovenije; Ljubljana, november 2005
Bojan Himmelreich; Celjski olimpijci 1936 – 1988; katalog ob istoimenski razstavi,
ki je bila na ogled 13. 6. – 13. 10. 2012; Zgodovinski arhiv Celje; Celje, 2012

časopisni članki: Celjski tednik: 21. 6. 1957; 29. 7. 1960; 7. 8. 1964; 25. 9. 1964;
9. 10. 1964; 2. 10. 1964; 27. 7. 1972;
Ljubljanski dnevnik: 4. 8. 1964;
Novi tednik: 9. 9. 1970; 31. 12. 2014;
Sportske novosti: 3. 6. 1957; 1. 8. 1963; 19. 7. 1972;
Delo: 13. 7. 1977; 30. 11. 1992;

internetni viri: - Red dela; Wikipedija (15. 2. 2017)
- spletna stran Slovenskega etnografskega muzeja (zbirka športnih
fotografij Marka Račiča) (24. 2. 2017)

video viri: Roman Lešek; You Tube (20. 2. 2017)

fotografija na naslovnici – rekordni skok 491 cm, 3. 8. 1964 v Ljubljani – je iz
osebnega arhiva g. Romana Leška

USTNI VIRI: g. Roman Lešek
ga. Slava Jezernik (Celje), sestra
ga. Rosvita Rosina (Celje), sestra
g. Tine Šrot (Ljubljana), prijatelj iz otroštva
g. Bojan Glavač (Velenje), nekdanji sotekmovalec
g. Simo Važič (Levec), nekdanji sotekmovalec
g. Igor Topole (Celje), nekdanji učenec
g. Darko Renner (Celje), nekdanji učenec
g. Petar Milovac (Celje), prijatelj

PRILOGA 1:

Ker sva predpostavili, da g. Roman Lešek v Celju ni prepoznavna osebnost, sva se odločili, da izvedeva krajšo anketo, s pomočjo katere bova najino hipotezo potrdili oziroma ovrgli.

Sestavili sva krajši vprašalnik, v katerem sva anketirance, ki sva jih spraševali, ali poznajo g. Romana Leška ali ne, razdelili po spolu in po starostnih skupinah.

Anketirali sva najine sošolce in jih poprosili, da anketne vprašalnike dajo tudi svojim staršem in starim staršem. Anketirali sva tudi nekaj učencev v višjih razredih naše šole. Dobili sva 120 odgovorov.

ANKETNI VPRAŠALNIK

Spol: **M** **Ž**

Starost: 10 – 20 let

21 – 40 let

41 – 60 let

več kot 60 let

Ali poznate g. Romana Leška?

DA

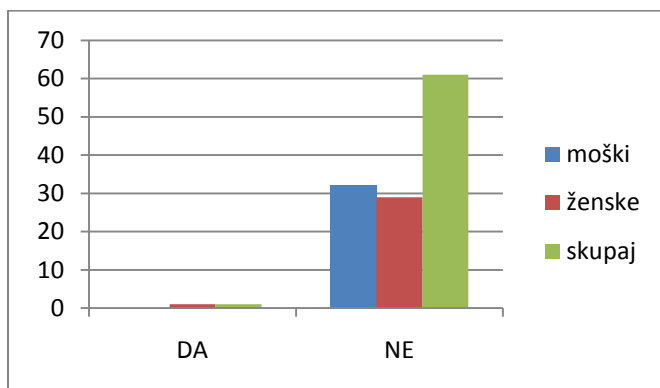
NE

Če DA, prosim, napiši kaj veš o njem.

UGOTOVITVE:

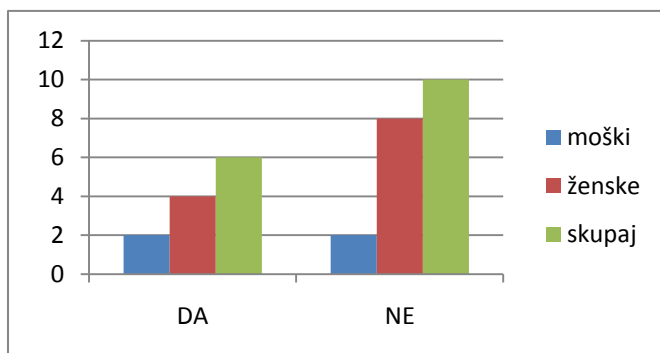
Anketiranci, stari med 10 in 20 let: (anketiranih 62 oseb)

	DA	NE	skupaj
moški:	0 (0 %)	32 (51,6 %)	32
ženske:	1 (1,6 %)	29 (46,8 %)	30
skupaj:	1 (1,6 %)	61 (98,4 %)	62

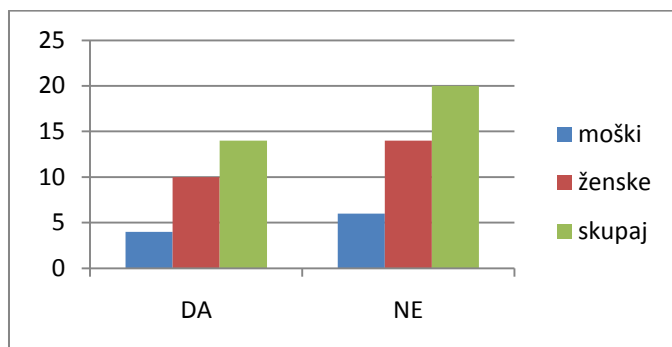
Anketiranci, stari med 21 – 40 let: (anketiranih 16 oseb)

	DA	NE	skupaj
moški:	2 (12,5 %)	2 (12,5 %)	4
ženske:	4 (25 %)	8 (50 %)	12
skupaj:	6 (37,5 %)	10 (62,5 %)	16

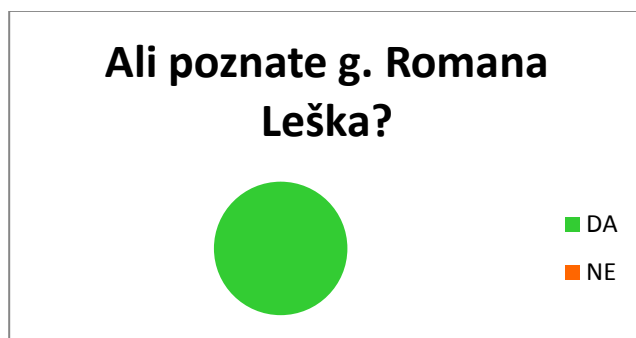
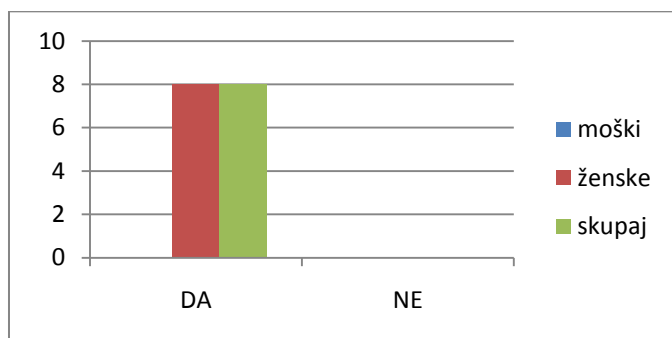
Anketiranci, stari med 41 – 60 let: (anketiranih 34 oseb)

	DA	NE	skupaj
moški:	4 (11,8 %)	6 (17,6 %)	10
ženske:	10 (29,4 %)	14 (41,2 %)	24
skupaj:	14 (41,2 %)	20 (58,8 %)	34

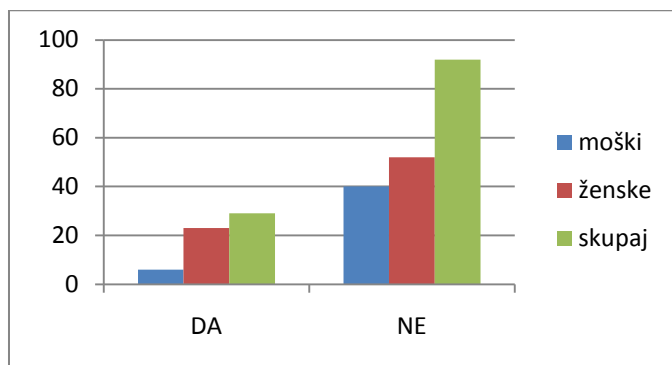
Anketiranci, starejši od 60 let: (anketiranih 9 oseb)

	DA	NE	skupaj
moški:	0 (0 %)	0 (0 %)	0
ženske:	8 (88,9 %)	1 (11,1 %)	9
skupaj:	8 (88,9 %)	1 (11,1 %)	9

Vsi anketiranci: (anketiranih 121 oseb)

	DA	NE	skupaj
moški:	6 (5,0 %)	40 (33,1 %)	46
ženske:	23 (19,0 %)	52 (42,9 %)	75
skupaj:	29 (24,0 %)	92 (76,0 %)	121

Ugotovili sva, da anketiranci, mlajši od 20 let, g. Romana Leška ne poznajo. Tudi pri anketirancih, starih med 20 in 40 let je tistih, ki ga ne poznajo, več kot 60 %. Skoraj enako je med anketiranci, starimi 40 do 60 let, med katerimi je 58 % takšnih, ki ga ne poznajo. Le med starejšimi od 60 let so ga skoraj vsi poznali (8 od 9 anketirancev).

Med vsemi anketiranci je le 24 % takšnih, ki g. Romana Leška poznajo.

IZJAVA

Mentorica, Jana Draksler, v skladu z 2. in s 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Roman Lešek – osebnost mojega kraja, katere avtorici sta Nika Roš in Ivanka Žaberl:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu;
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisnimi pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 6. 3. 2017

Šola: OŠ Frana Kranjca Celje

Podpis mentorja(-ice)

Jana Draksler

Podpis odgovorne osebe

Danica Šalej

ROMAN LEŠEK

osebnost mojega kraja

Avtorici:

Nika ROŠ

Ivanka ŽABERL

Mentorica:

Jana Draksler

OŠ Frana Kranjca Celje

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2017